

MINISTERIET

SLOTS- OG KULTURSTYRELSEN

SAMSKABELSE

KUNST OG KULTUR I UDSATTE BOLIGOMRÅDER

SAMSKABELSE: Kunst og Kultur i udsatte boligområder

© 2021

Slots- og Kulturstyrelsen, Museer og Folkeoplysning

Hammerichsgade 14, 1610 København V

Forfattere: Amalie Søgaard Aarup Iversen og Ida Brændholt Lundgaard

Redaktion: Amalie Søgaard Aarup Iversen, Ida Brændholt Lundgaard
og Lotte Bjerre Kristoffersen

Alle fotos er fra kortfilm produceret til procesevaluering af pulje til kunst og kultur i udsatte boligområder af Julie Blicher Trojaborg, produktionsselskabet BLIK.

Undtagen:

Kenni Hede (s. 26)

AKB Taastrupgaard /Høje-Taastrup Kommune (kort, s. 35)

Louise Hou Kragh (s. 38)

Mette Rosenkvist Hansen (s. 39)

Benjamin Birk Uhrenholdt (s. 42)

Grafisk design: Mark Gry Christiansen

Trykt i 300 eksemplarer i Danmark 2021 af Nofoprint AS

ISBN 978-87-94241-00-7 Trykt

ISBN 978-87-94241-01-4 E-bog

TAK FOR PRAKSISNÆRT SAMARBEJDE TIL:

Kunst- og kulturaktører, boligsociale aktører samt borgere fra projekter, som har modtaget støtte fra pulje til kunst og kultur i udsatte boligområder.

Det rådgivende udvalg for pulje til kunst og kultur i udsatte boligområder

Produktionsselskabet BLIK, ved Julie Blicher Trojaborg

INDHOLD

FORORD	6
RESUMÉ	10
INDLEDNING	12
PULJENS POLITISKE KONTEKST – UDSATTE BOLIGOMRÅDER	16
STØTTEDE PROJEKTER: STATUS	20
PROJEKTER DER HAR MODTAGET STØTTE I 2019	24
USYNLIGE STIER	24
GELLERUP FORSAMLINGSHUS OG HØJSKOLE	26
KULTURKARRUSEL	28
PROJEKTER DER HAR MODTAGET STØTTE I 2020	30
KULTURSKOLEN I VOLLSMOSE	30
HER HVOR VI BOR – BØRN OG UNGES STEMME I LOKAL BYUDVIKLING I NYKØBINGS GRØNNE HJØRNE	32
KYSSET – MOBILISERING OG FORANKRING AF KULTURELT MEDBORGERSKAB I KRYDSFELTET MELLEMLOKALE KUNSTNERISKE INTERVENTIONER, FYSISKE UDVIKLINGSPLANER OG SOCIALT MIX AF BORGERE	34
VI FÆLLESKABER VORES BY	36
PROJEKTER DER HAR MODTAGET STØTTE I 2021	38
AL VERDENS KUNST	38
KULTURFRONTLØBER I SØNDERBORG – EN VEJ TIL AKTIVT MEDBORGERSKAB FOR UNGE I UDSATTE BOLIGOMRÅDER	39
TEKSTIL I TINGBJERG – AKTIVT MEDBORGERSKAB GENNEM HÅNDARBEJDE	40
IDENTITETSSKABENDE KUNST – NÅR UNGES FORTÆLLING SKABER SOCIAL INNOVATION	42
OPSUMMERING AF PROJEKTAKTØRERNES LÆRINGSPOINTER	44

PULJE FOR KUNST OG KULTUR I UDSATTE BOLIGOMRÅDER	46
PULJEBESKRIVELSE	47
JUSTERINGER AF PULJEBESKRIVELSEN:	49
BEHANDLING AF ANSØGNINGER	50
PROCEDURE FOR UDDELINGSMØDER	51
ANSØGNINGER 2019, 2020, 2021	52
LÆRINGSPINTER VED PULJEUDELINGEN	53
VIDENSDELING OG ERFARINGSUDVEKSLING	56
CAMP	58
WEBINARER	59
KORTFILM	62
PROJEKTERNES BÆREDYGTIGHED – KULTURELT, MILJØMÆSSIGT, SOCIALT OG ØKONOMISK	64
LITTERATUR	68
BILAG	
HVORDAN DEFINERES ET UDSAT BOLIGOMRÅDE	69
DET RÅDGIVENDE UDVALG FOR PULJE TIL KUNST OG KULTUR I UDSATTE BOLIGOMRÅDER	70
WEBINAR-EVALUERINGER	71
PROGRAM FOR CAMP I TINGBJERG, 2019	78

FORORD

Denne rapport er en procesevaluering af Slots- og Kulturstyrelsens udmøntning af puljen til kunst og kultur i udsatte boligområder 2019-2022. Puljen er etableret i forlængelse af Parallelsamfundspakken fra 2018, og udmøntningen af puljen skal ses i lyset af de aktuelle bystrategiske transformationer, der finder sted i de almene boligområder. Indsatsen spiller sammen med den nuværende regerings politiske målsætning om at skabe blandede byer med social ansvarlighed og plads til forskellighed.

Puljen støtter lokalt forankrede partnerskaber mellem boligsociale aktører og kunst- og kulturaktører. Dette ud fra en antagelse om potentialet i et tværfagligt samarbejde mellem partnere, som ikke almindeligvis arbejder

sammen om et fælles tredje. Puljen arbejder med et udvidet kulturbegreb, der dækker over kunstneriske aktiviteter og æstetiske udtryksformer. Samtidig har puljen særligt fokus på metodeudvikling, der bygger på samskabelse og selvorganiserende processer. Projekter, som modtager støtte fra puljen, skal derudover minimum være treårige og integrere et socialt, kulturelt, økonomisk og miljømæssigt bæredygtighedsperspektiv.

Puljens formål, krav og kriterier reflekteres i udmøntning af puljen, der er baseret på nye tværministerielle samarbejder mellem Slots- og Kulturstyrelsen (for Kulturministeriet), Socialministeriet samt Indenrigs- og boligministeriet¹. Alle ministeriers fagligheder er repræsenteret i puljens rådgivende udvalg for at sikre tværfaglige kompetencer inden for: kunst, kultur og æstetisk praksis, demokrati og medborgerskab såvel som boligsociale kom-

1 Indtil 2020 Transport og boligministeriet

petencer for herved at sikre en kvalificeret udmøntning af puljen. Således belyser procesevalueringen også potentialet ved tværfagligt samarbejde, som kan få en strategisk effekt på demokratisk samfundsudvikling.

Procesevalueringen er intern og baseret på kvalitative metoder. Tilskudsmodtagernes og projektdeltagernes fælles vidensdelingsaktiviteter har været afgørende, og procesevalueringen har således særligt fokus på praksiserfaring, udvikling og kollektiv læring.

Procesevalueringen består af denne rapport samt syv kortfilm udført af produktionsselskabet BLIK. Kortfilmene præsenterer de projekter, der modtog støtte ved puljens uddeling i 2019 og 2020 og fokuserer på praksis, læring og metoder. Filmene er bygget op i overensstemmelse med puljens målsætninger og indbefatter derfor et beboer- og deltager-

perspektiv, et boligsocialt perspektiv samt et kunst- og kulturperspektiv for et mere fuldstændigt indblik i projekterne.

Kortfilmene er frit tilgængelige på Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside.

Med procesevalueringen har det været et mål at skabe større viden om, hvordan Slots- og Kulturstyrelsen gennem fokus på processer – frem for produkter og slutevalueringer – på en ny måde kan være med til at fremme et politisk besluttet formål. I dette tilfælde, hvordan kunst- og kulturaktiviteter kan danne ramme om demokratiske fællesskaber i udsatte boligområder, der anerkender beboernes medborgerskab og stemme i samfundet.

Et samfund kan være så stenet,
at alt er en eneste blok,
og indbyggermassen så benet,
at livet er gået i chok.

Og hjertet er helt i skygge,
og hjertet er næsten hørt op,
til nogen begynder at bygge en by,
der er blød som en krop.

Inger Christensen, Det, 1969

RESUMÉ

Slots- og Kulturstyrelsen kan på baggrund af procesevalueringen drage følgende generelle konklusioner af indsatsen:

- Et afsæt i kunst- og kulturaktiviteter kan give anledning til for domsfri møder mellem borgere og projektaktører i udsatte boligområder
- Partnerskaber om situeret og stedsbestemt samarbejde mellem boligsociale aktører og kunst- og kulturfaglige aktører beriger begge parter
 - Boligsociale aktører stifter bekendtskab med nye tilgange og praksisser, der kan kvalificere initiativer i deres lokale boligområde
 - Kunst- og kulturaktørerne opnår indsigt i specifikke lokale forhold og skaber relationer til underrepræsenterede og marginaliserede borgergrupper og kan derved kvalificere deres generelle virke
- Kunst- og kulturaktiviteter, der baserer sig på samskabelse og selvorganiserende processer, er fordrende for beboernes oplevelse af ejerskab og værdi i boligområderne
- De støttede projekter engagerer borgere på tværs af køn, alder, uddannelse og kulturel baggrund og bidrager dermed positivt til de bystrategiske transformationsprocesser, som de udsatte boligområder aktuelt gennemgår
- Partnerskaber mellem kunst- og kulturaktører og boligsociale aktører er udfordrende og komplekse, men de er samtidig gavnlige for etableringen af bæredygtige fællesskaber mellem borgere på tværs af sociale, kulturelle og økonomiske forskelle
- De støttede projekters partnerskabskonstruktioner indikerer, hvordan kunst- og kulturstøtte kan udgøre et incitament til at skabe lokal samhørighed og social ansvarlighed
- Projekterne rummer forandringskraft og social innovation, der viser relevansen af at indtænke kunst og kultur i samfundsforandrende processer som de pågående transformationer af de udsatte boligområder.

Slots- og Kulturstyrelsen har på baggrund af puljens udmøntning gjort sig følgende erfaringer:

- Slots- og Kulturstyrelsen har gennem et tværfagligt, tværministerielt rådgivende udvalg kvalificeret udmøntningen af puljen. Det rådgivende udvalg, der repræsenterer kunst, kultur og æstetisk praksis, demokrati og medborgerskab samt boligsociale fagligheder, har til sammen etableret et læringsmiljø, som har sikret kompetent behandling af de indkomne ansøgninger
- Slots- og Kulturstyrelsen har gennem direkte og kontinuerlig dialog med projektaktørerne og deltagende borgere opnået indblik i projekternes komplekse kontekster, tværfaglige samarbejde og metodeudvikling
- Slots- og Kulturstyrelsen har gennem fokus på projekternes processer og metodeudviklingsperspektiv identificeret projektaktørernes udfordringer med at forene kunst- og kulturfaglig kvalitet samt deltagelse og social ansvarlighed
- Slots- og Kulturstyrelsens fokus på projekternes processer og metoder har kvalificeret den årlige udmøntning af puljens midler. Og samtidig har det givet styrelsen mulighed for at styrke vidensdeling og erfaringsudveksling samt etablere netværk mellem projekter, der f.eks. deler målgruppe, aktivitetsform eller metodeudviklingsperspektiv
 - Dialogen mellem Slots- og Kulturstyrelsen og projektaktørerne har blandt andet bestået af digitale og fysiske møder lokaliseret i de specifikke boligområder, hvor projekterne finder sted.

INDLEDNING

Denne rapport identificerer Slots- og Kulturstyrelsens erfaringer og læringspointer med udmøntning af puljen til kunst og kultur i udsatte boligområder. Med et særligt fokus på proces, omfatter evalueringen alle aktiviteter gennemført i perioden fra marts 2019 til og med oktober 2021. Samtidig undersøger evalueringen, hvordan de støttede projekter realiseres gennem fokus på praksis, læring og metodeudvikling.

Det er hensigten, at procesevalueringen skal videreformidle viden og erfaring med udvikling af lokalt situerede og bæredygtige kunst- og kulturprojekter, der styrker mangfoldighed og medborgerskab. Viden og erfaring, som er aktuel og relevant i forhold til den nuværende regerings ønske om at skabe blandede byer baseret på solidaritet og social ansvarlighed.

Procesevalueringen af pulje til kunst og kultur i udsatte boligområder belyser spørgsmålene:

- Hvordan kan statstilskud til kunst og kultur i udsatte boligområder bidrage til at styrke beboerdemokrati og fællesskab?
- Hvordan kan kunst- og kulturaktører i partnerskaber med boligsociale aktører bidrage til udvikling af lokal samhørighed og social ansvarlighed?
- Hvordan kan inklusion af marginaliserede befolkningsgrupper i kunst- og kulturaktiviteter bidrage til mere vedkommende kulturinstitutioner og større mangfoldighed?

METODE

Procesevalueringen er intern og baseret på kvalitative metoder.² Evalueringen er inspireret af aktionsforskning, hvilket betyder, at erfaringen fra det rådgivende udvalg, kunst- og kulturaktører, boligsociale aktører og projektdeltagere udgør et væsentligt fundament

² Slots- og Kulturstyrelsen har valgt ikke at tilknytte eksterne evaluatore til at udføre evalueringen, men vil i stedet selv facilitere den. Det sker bl.a. af hensyn til den tværministerielle begrænsning på brugen af konsulenter. Der er afsat 100.000 kr. på Finansloven 2020 til en evaluering af Pulje til kunst og kultur i udsatte boligområder.

for evalueringen, der hermed inddrager flere perspektiver. Aktionsforskningsmetoden imødekommer behovet for at udforske en kompleks og foranderlig virkelighed. Samtidig forenes praksis og teori og sikrer en relevant og nyttig vidensproduktion, som kan anvendes løbende til at skærpe og kvalificere puljens udmøntning.

Slots- og Kulturstyrelsen har fulgt de igangværende projekter tæt de sidste to år. Det er blandt andet sket gennem dialogmøder lokalt med projektaktørerne og besøg i boligområderne for bedre at forstå de specifikke, komplekse miljøer og aktører og dermed præmisserne for projekterne. Derved har Slots- og Kulturstyrelsen opnået indsigt i projekterne og de boligområder, hvor projekterne finder sted, samt deres aktuelle udfordringer og omdannelsesprocesser.

Konkret udgør det empiriske materiale for procesevalueringen: nedsættelsen af et tværfagligt rådgivende udvalg, uddeling af støtte til i alt 11 projekter, en camp forud for første tildelingsrunde, dialogmøder med projektaktørerne, syv webinarer og produktionen af syv kortfilm om de projekter, der opnåede støtte i 2019 og 2020.

Covid-19 har forårsaget forandringer af praksis både for udmøntning af puljen og for de støttede projekter.

DISPOSITION

Procesevalueringen præsenterer indledningsvis en redegørelse for puljens politiske kontekst. Derpå følger en præsentation af de støttede projekter. Herefter kommer en gennemgang af puljebeskrivelsen, med en redegørelse for puljens formål, krav og kriterier og de justeringer, som Slots- og Kulturstyrelsen

har foretaget. Derefter præsenteres de forskellige vidensdelings- og erfaringsudvekslingsinitiativer, som Slots- og Kulturstyrelsen har gennemført, herunder en Camp i forbindelse med puljens lancering, dialogmøder, webinarer og produktionen af kortfilm. Slutligt følger Slots- og Kulturstyrelsens læringspointer og vurderinger af projekternes bæredygtighed, som opdeles på fire perspektiver: kulturel-, social-, miljømæssig- og økonomisk bæredygtighed.

MÅLGRUPPER

Procesevalueringen kan være interessant for beslutningstagere og nøgleaktører inden for kunst og kultur såvel som det boligsociale felt. Det drejer sig om nationale, kommunale og kulturregionale beslutningstagere, kunst- og kulturinstitutioner, uddannelsesinstitutioner, kunstnere og forskere. Aktører fra det boligsociale felt er f.eks. kommuner, helhedsplanernes bestyrelser samt boligsociale projektledere og aktører. Rapporten kan derudover have relevans for byplanlæggere, sociologer, antropologer og andre, der er involveret i de aktuelle omdannelsesprojekter i udsatte boligområder og har interesse i samspillet mellem kunst, kultur og æstetisk praksis samt social ansvarlighed, beboerdemokrati og fysisk planlægning.

KOMMUNIKATION

Rapporten offentliggøres på Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside sammen med de syv kortfilm. Rapportens læringspointer og konklusioner vil sammen med de syv kortfilm blive fremlagt og diskuteret med projektaktørerne på en konference i Cinemateket den 6. december 2021. Hensigten er bl.a. at formidle erfaringer og viden fra arbejdet med puljen om udviklingen af kulturelt medborgerskab i Danmark.

PULJENS POLITISKE KONTEKST – UDSATTE BOLIGOMRÅDER

Dette afsnit beskriver den politiske kontekst for puljens etablering, hvilket skete i 2019 i forlængelse af GhettoLOVEN fra 2018.³ I 2018 indgik den daværende VLAK-regering sammen med Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Socialistisk Folkeparti en aftale med formålet om at nedbringe antallet af udsatte boligområder – herefter kaldet parallelsamfundsaf-talen. Aftalen fokuserer bl.a. på fysiske omdannelser, blandede ejerformer og en grundlæggende ændring af beboersammensætningen i de udsatte boligområder.⁴

På denne baggrund ønskede daværende kulturminister Mette Bock, at der samtidig skulle iværksættes et initiativ, som kunne skabe fællesskaber gennem kunst og kultur. I pressemeddelelsen i forbindelse med offentlig-gørelse af puljen udtalte Mette Bock:

“I regeringen har vi sat os ambitiøse mål om at bekæmpe parallelsamfundene. Vi ønsker ikke, at der i Danmark findes befolknings-grupper, der isolerer sig fra det øvrige samfund og lever efter helt andre værdier og normer.

En vej til at nå målene er at bringe langt mere kunst og kultur ind i de udsatte boligo-mråder. Dét at møde og engagere sig i kul-

turprojekter er en rigtig god vej til at binde folk sammen på tværs af forskelligheder og skabe større engagement i det omgivende samfund.”

Der er afsat i alt 20 millioner til puljen, der uddeles ad fire omgange fra 2019 til 2022 med i alt 5 millioner kr. årligt. Det har fra starten været et krav, at ansøgere til puljen skal have hjemme i et boligområde, som er på Ghetto-listen. Ghetto-listen er en liste over boligområder i Danmark, som ifølge Transport- og Boligministeriet (nu Indenrigs- og Boligmini-steriet) kan karakteriseres som ghettoområder og hårde ghettoområder. Ministeriet udgi-ver listen hvert år i december. Sidste revision af listen fandt således sted i december 2020.

Kriterierne, for om et boligområde er på ghetto-listen, inkluderer blandt andet beboernes etnicitet, indkomstniveau, uddannelse, tilknytning til arbejdsmarkedet og tidligere lovovertrædelser. Har et boligområde været på ghetto-listen i fire år, vil det blive defineret som et ‘hårdt ghettoområde’. Den 1. december 2020 var der i alt 15 boligområder på ghetto-listen. Heraf blev 13 boligområder karakteri-seret som hårde ghettoområder^{5, 6} (Se bilag: Indenrigs- og Boligministeriets liste for udsat-te boligområder 2020).

3 Anmærkningstekst i Finansloven 2020: //ukonto=21112362

Kontoen er oprettet til kunst og kultur i udsatte boligområder. Der er afsat 5,0 mio. kr. årligt i 2019-2022 til en ansøgningspulje målrettet kulturelle (f.eks. kulturinstitutioner, biblioteker, kulturelle og folkeoplysende foreninger mv.) og boligsociale (f.eks. boligforeninger, beboerforeninger, daginstitutioner, skoler, klubber mv. tilknyttet de udsatte boligområder mv.) aktører til at udbrede dansk kunst og kultur i udsatte boligområder, jf. Aftale mellem den daværende VLAK-regering og Dansk Folkeparti om finansloven for 2019 af november 2018. Der er afsat 0,1 mio. kr. af bevillingen i 2020 til at gennemføre en evaluering.

4 Flere kommuner og boligorganisationer var allerede på daværende tidspunkt i gang med større fysiske omdannelsesprocesser af deres udsatte boligområder, som f.eks. Gellerupparken, Vollsmose, Tingbjerg, Mjølnerparken og Taastrupgaard.

5 Danmarks første såkaldte ghetto-liste blev offentliggjort i 2010 under den daværende VK-regering. Listen bygger på tre kriterier. Det er beboernes tilknytning til arbejdsmarkedet og uddannelse, kriminalitetsniveau og beboernes nationale oprindelse. I 2013 bliver ghetto-listen videreført af SRSF-regeringen, som indfører to nye kriterier. Det er indkomst- og uddannelsesniveau. Det betyder, at der kommer nye boligområder på listen.

6 <https://www.trm.dk/media/5004/udsatte-boligomraader-2020ny.pdf> 09.02.2021

S-regeringen har i 2021 sammen med V, DF, SF, K og LA indgået en ny politisk aftale om bekæmpelse af parallelsamfund. Aftalen skal sikre, at boligområder, der står på kanten til at udvikle sig til parallelsamfund, får nye redskaber til at sikre en mere blandet beboersammensætning.⁷ Målet med aftalen er, at der om 10 år ikke længere er områder i Danmark, hvor mere end 30 % af beboerne har en ikke-vestlig baggrund. Centralt i aftalen er indførelsen af en ny kategori af boligområder, som kaldes "forebyggelsesområder". Disse boligområder får nye redskaber til at forebygge, at de ikke udvikler sig til parallelsamfund og kommer på ghettolisten. En del af den nye aftale fra 2021 omhandler betegnelserne for de udsatte boligområder. Brugen af ordet ghetto skal fjernes fra lovgivningen. Fremover skal de steder, som i dag kaldes for ghettoområder eller hårde ghettoområder, kaldes for henholdsvis parallelsamfund og omdannelsesområder.

Der findes både fortalere for og kritikere af de tanker, der ligger bag den bystrategiske drejning i tilgangen til de udsatte boligområder. fortalere mener, at den er det rette redskab til at bryde med parallelsamfund, social kontrol og sikre mere blandede boligområder og bedre livsvilkår. Mens kritikere finder, at lovgivningen er diskriminerende over for borgere med anden etnisk herkomst end dansk, og dermed er kritisk for de op mod 11.000 men-

nesker, der oplever tvangsflygtning og nedrivning af deres hjem. Parallelsamfundslovgivningen bliver af flere kaldt "det største sociale eksperiment i den danske velfærdsstat".⁸

Boligsociale indsatser har fokus på at skabe tryghed og trivsel i boligområderne såvel som på at bryde negativ social arv. Det boligsociale arbejde er kendetegnet ved at være lokalt og områdebaseret. Det udfolder sig i et netværk af boligsociale aktører og tager afsæt i en helhedsorienteret forståelse af de udfordringer og muligheder, der specifikt gør sig gældende. Indsatserne har særligt fokus på arbejdet med socialt udsatte beboere. De aktuelle strategiske byudviklingsprojekter, som udsatte boligområder gennemgår, skaber et øget fokus på det boligsociale arbejde i forhold til at understøtte mangfoldighed og dermed både at fastholde og tiltrække nye borgere.

Det er hensigten, at puljen til kunst og kultur i udsatte boligområder skal bidrage til at styrke og udvikle det boligsociale arbejde gennem udvikling af nye deltagelsesprocesser, etablering af sociale netværk samt beboerdemokrati gennem kunst- og kulturaktiviteter. Det er målet, at de støttede projekter udfolder potentialerne i lokalt ejerskab og diversitet for dermed at skabe konkrete medmenneskelige rammer for nutidens og fremtidens blandede byer.

7 <https://im.dk/nyheder/nyhedsarkiv/2021/jun/ny-aftale-skal-forebygge-parallelsamfund-09.07.2021>

8 Bystrategi er gennem de sidste 20 år blevet et nøglebegreb inden for byplanlægning. Mens byplanlægning er blevet en stadig mere kompliceret disciplin med et foranderligt landskab af interessenter, dagsordener og skiftende forudsætninger, repræsenterer den bystrategiske tilgang et forsøg på at styre efter nogle overordnede, langsigtede og prioriterede mål og visioner for byens udvikling. Det er især kommunerne, der som planlægningsmyndighed arbejder strategisk med byudvikling. Bystrategien udgør et kommunalt planlægningsdokument og et værktøj for kommunerne til at se på tværs af de forskellige delstrategier såsom planstrategier, klimatilpasningsstrategier, energiplaner, bosætningsstrategier for at etablere et samlet billede af mål for byudvikling. (Kjeldsen, Lasse; Nana Øland Frederiksen og Rikke Borg Sundstrup (2019): BOLIGSOCIALT ARBEJDE UNDER OMDANNELSE – Hvordan det boligsociale arbejde kan understøtte bystrategiske omdannelser i udsatte boligområder. Center for Boligsocial Udvikling).

STØTTEDE PROJEKTER: STATUS

Dette afsnit præsenterer de projekter, der har modtaget tilsagn om tilskud fra puljen i 2019, 2020 og 2021. Projekterne fordeler sig over hele landet som forudsat i puljekriterierne. Fordelingen af puljemidler reflekterer derudover en proportionalitet mellem antal og placering af udsatte boligområder nationalt, hvorfor der f.eks. er flere støttede projekter omkring Aarhus og København.

Projekternes proceserfaringer og delkonklusioner skal ses i lyset af, hvornår og hvilket år projekterne har modtaget tilskud. Projekterne er minimum treårige. Derfor er ingen af projekterne fuldt gennemførte, og rapporten fremlægger således de aktuelle proceserfaringer, som de støttede projekters aktiviteter og handlinger kan fremvise. De nedenfor listede proceserfaringer skal ses i sammenhæng med de producerede kortfilm, der kommunikerer, de aktuelle læringspointer fra projekterne.

Covid-19 pandemiens indflydelse på de støttede projekter

Covid-19 pandemien og dertilhørende forsamlingsforbud har berørt alle projekter. Projekterne har i flere tilfælde måttet gentænkes f.eks. i forhold til organisering og udvikling af nye kommunikationsplatforme. Det er blandt andet sket gennem etableringen af mindre

eller digitale fællesskaber og filmproduktion, såvel som kommunikation via sociale medier.

Aflysninger og udsættelser af projekternes aktiviteter har i første omgang problematiseret realiseringen af projektvisionerne. Samtidig giver projektaktørerne udtryk for, at Covid-19 pandemien har haft en positiv sideeffekt ved at skabe tid til relations- og netværksarbejde, som har bibragt nye samarbejdspartnere til projekterne. På denne måde har udsættelsen af aktiviteter og for nogle projekters vedkommende forlængelser af projektperioden været produktivt for de støttede projekter. Det har skabt mulighed for modning og udvidelse af projekterne. Desuden har alle projektaktørerne givet udtryk for, at det forlængede tidsperspektiv har styrket deres metodedesign med fokus på borgerinvolvering, samskabelse og selvorganisering. Det har ført til nye formater og fællesskaber, der f.eks. bygger på samspil mellem digitale og analoge praksisformer.

Med hensyn til projekternes økonomi i relation til udsættelser og justeringer af planlagte aktiviteter i forbindelse med Covid-19, har flere projektaktører justeret deres budgetter og fået godkendt en udskydelse af udgifter til planlagte aktiviteter til 2021 samt 2022.

Projekterne geografisk spredning.

PROJEKTER DER HAR
MODTAGET STØTTE I
2019

Projektperiode:
2019-2022

Støtte:
1.798.200 kr.

USYNLIGE STIER

Projektet finder sted i Sigynsgadekvarteret i København N. Projektet er baseret på et partnerskab mellem KAB, herunder boligforeningen VIBO, og Copenhagen Contemporary. Projektledelsen bag projektet 'Usynlige stier' er efter det første år overgået fra VIBO til Bo-Vita, og projektet har samtidig fået ny projektleder.

Det primære formål med 'Usynlige stier' er at eksponere beboerne for kunst via radikal og kontinuerlig samskabelse for at skabe trykthed og nye fællesskaber på tværs af aldersgrupper, social, kulturel og religiøs baggrund. Projektet anvender kunst som omdrejningspunkt for møder mellem grupper, der ikke ellers har berøring med hinanden, og hvor den afgørende gensidige forståelse mangler.

Projektet bygger på et metodedesign, der er centreret om radikal samskabelse. En "kunstcontainer" på Krakas Plads samt et nyt værksted i KAB's kælderlokaler danner ramme for mesterlæreforløb, lommepegejob for unge i området, artist in residence programmer, møder, debatter, udstillinger og etablering af Kunstklub med lokale borgere fra KAB, en andelsforening samt en ejerforening. Kunstklubben er forum for beboernes deltagelse i den fysiske planlægning og udvikling af beboerdemokrati, der sigter mod etableringen af en række kunstværker i området.

Projektaktørerne har måttet erfare, at det er en omstændelig og lang proces at få Københavns kommune til at give tilladelse til at etablere permanente kunstværker i området. Det betyder, at flere af værkerne får midlertidig karakter. Med dette benskænd har pro-

jektet fået nyt fokus på prototyper, der skal fungere som laboratorier for borgergenererede forslag til fysisk planlægning i den kommende helhedsplan for området.

Under forsamlingsforbuddet uddelte projektaktørerne poser med materiale, så områdets børn kunne arbejde med æstetiske udtryk hjemmefra og bidrage til et kollektivt værk. Samtidig betyder partnerskabet med Copenhagen Contemporary udvikling af nye inklusive praksisser og forretningsmodeller for kunsthallen i samarbejde med områdets beboere. 'Usynlige stier' udgør en hybrid af metoder, netværk og vidensformer, der medvirker til at skabe lokal sammenhængskraft og har tiltrukket politisk og forskningsmæssig bevågenhed. Projektet bygger på potentialerne i diversitet og fremkalder lokale, forskelligartede ressourcer og potentialer.

PROCESERFARING

- Partnerskaber og dialog mellem private og almene boligforeninger om fælles ejerskab til lokalområdet
- Etablering af kunstklub baseret på samarbejde med Copenhagen Contemporary (CC)
- Udvikling af nye forretningsmodeller, der inkluderer borgere fra Sigynsgadekvarteret på CC
- Etablering af kunstcontainer til Krakas Plads
- Udstilling af skulptur på Statens Museum for Kunst
- Udvikling af have-kunstprojekt
- Udvikling af nye prototyper, som skal bidrage til den kommende helhedsplan og fysiske omdannelse af Sigynsgadekvarteret
- Udvikling af lokal sammenhængskraft med kunst og kunstnere, der inkluderer områdets forskellige beboere i en samskabelse af de fysiske rammer
- Etablering af metodeudviklingsgruppe, der skal skærpe projektdeltagernes opmærksomhed og refleksion på projektets processer.

PROJEKTER DER HAR
MODTAGET STØTTE I
2019

Projektperiode:
2019-2023

Støtte:
2.029.000 kr.

GELLERUP FORSAMLINGSHUS OG HØJSKOLE

Projektet finder sted i Gellerup i Aarhus. Det er baseret på et partnerskab mellem Aarhus kommune og en række aktører i Gellerup og Aarhus, herunder Gellerup kirke og Marselisborg gymnasium, Yallah!dk samt Bydelsmødrene. Aarhus Universitet har desuden vist interesse i projektet. Universitetet bidrager til forskningsbaseret metodeudvikling og planlægger at etablere en afdeling for Kollaborativ Antropologi i Gellerup.

Projektet tager afsæt i en gentænkning af forsamlingshuskonceptet i en samtidig, situeret og stedsbestemt kontekst. Der er etableret en gruppe af unge fra forskellige netværk i Gellerup og Aarhus, som organiserer analoge og digitale projekter og events, der udforsker forsamlingshustraditionen samt visioner og dannelsesidealer for etablering af en ny højskole.

Projektets formål er at skabe og udvikle Gellerup Forsamlingshus og på længere sigt den selvejende institution Gellerup Højskole. Projektet bygger på et tæt samarbejde med beboere og centrale institutioner i området med ønsket om at involvere resten af Danmark i dialog, der henter en helt særlig demokratisk legitimitet og

styrke i de 80 nationaliteter, som er repræsenteret i Gellerup. Gellerup Forsamlingshus og Højskole tager således afsæt i den mangfoldighed af livstolkninger, som findes lokalt.

Covid-19 har lagt en begrænsning på projektets aktiviteter for 2020, men affødt alternative aktiviteter. Herunder bl.a. udvikling af digital kommunikation, onlinevents og læringsstrategi for forsamlingshusaktiviteter. Forsamlingshuset har etableret hjemmeside, Facebook-profil og Instagram-profil. Den digitale tilstedeværelse gør det muligt for Gellerup forsamlingshus at agere både lokalt og nationalt.

PROCESERFARING

- Fem forsamlingshusarrangementer
- Visioner for højskolens dannelsesidealer
- Workshop om forsamlingshusaktiviteter med forsamlingsforbud
- Etablering af nye partnerskaber
- Relationsarbejde med mad som omdrejningspunkt
- Digital kommunikation, onlinevents og aktiviteter
- Etablering af ungegruppe, der reflekterer befolkningssammensætningen i Gellerup
- Etablering af bestyrelse for højskolen
- Metodeudvikling med fokus på selvorganiserende processer og samskabelse gennem aktionsforskning.

PROJEKTER DER HAR
MODTAGET STØTTE I
2019

Projektperiode:
2019-2022

Støtte:
1.020.600 kr.

KULTURKARRUSEL

Projektet finder sted i Finlandsparken og Nørremarken i Vejle. Det bygger på partnerskab mellem den boligsociale helhedsplan 'Vores Vejle' og Kultur- og Sundhedsforvaltningen i Vejle Kommune. Kulturskolen Xeneriet varetager projektledelsesansvaret. Projektets øvrige partnere er: Vejle Musikskole, Aktiv Fritid, Biblioteket, Nørremarkens Fritidscenter og klub samt Nørremarkens Forenede Sportsklubber (NFS).

Projektet skal fremme, at børn og unge – særligt piger – indgår i nye, konstruktive fællesskaber i samspil med det omkringliggende samfund. Projektet introducerer deltagerne til en bred vifte af kultur- og kunstarter herunder musik, kunst, design, teater og film. Projektet skal munde ud i en bæredygtig Kulturforening drevet af lokale unge piger.

Projektet tager sit afsæt i etableringen af en bestyrelse bestående af lokale unge piger, der selv organiserer projekter i Finlandsparken og Nørremarken i Vejle. Bestyrelsen har nedsat et advisory board, som består af repræsentanter for kulturlivet i Vejle og lokale idrætsforeninger.

Covid-19 har begrænset aktiviteter i 2020. Der har særligt været fokus på metodeudvikling i relation til organisering af projektet, hvor samskabelse og selvorganiserende processer er i centrum.

Projektet har ændret sig fra at være en KulturKarrusel, hvor kommunens medarbejdere tilbyder kulturtilbud til en KulturKarrusel, til et projekt der bygger på gensidighed og selvorganiserende processer med afsæt i den lokale bestyrelse. Sideløbende får medlemmerne i bestyrelsen uddannelse i projektledelse, besøger kulturtilbud og får kurser i f.eks. at lave podcast. I det første år har bestyrelsen etableret praksisfællesskaber om tekstildesign. Projektet har desuden fået ny projektleder fra juni 2021.

PROCESERFARINGER

- Etablering af projektorganisering, styregruppe samt projektleder
- Etablering af bestyrelse af lokale unge kvinder og ansættelse af forperson for bestyrelsen
- Etablering af bestyrelsens fysiske base i Nørremarkshallen
- Uddannelse af bestyrelsesmedlemmernes projektledelses- og bestyrelseskompetencer
- Udvikling af engagementer på tværs af generationer, der involverer forældre og børn
- Udvikling af lokalt forankrede og online, tværkulturelle aktiviteter
- Etablering af et Advisory Board af lokale kulturaktører
- Udvikling af samarbejde med Vejle bibliotek og Vejle museum, DGI's fodboldskole og NFS
- Lokal kommunikation analogt og digitalt via dokumentation og kommunikation af arrangementer
- Udvikling af metodedesign for samskabelse og selvorganiserende processer
- Samarbejde med Kulturskolen i Vøllsmose
- Forankringsproces af bestyrelsen.

PROJEKTER DER HAR
MODTAGET STØTTE I
2020

Projektperiode:
2020-2023

Støtte:
255.000 kr.

KULTURSKOLEN I VOLLSMOSE

Projektet finder sted i Vollsmose i Odense. Det bygger på partnerskaber mellem Odense Musikskole, den lokale børneinstitution, H.C. Andersen Skolen og Abildgaardskolen, der er i gang med en sammenlægningsproces. Der er derudover etableret partnerskab med lokale boligsociale aktører og ansat to lokale unge, som skal bidrage til samskabende metodeudvikling og fungere som rollemødder for børn og unge i Vollsmose.

Med kunstneriske aktiviteter som udgangspunkt, er projektets formål at etablere forudsætninger og selvtillid hos børn i området, så de kan deltage i samfundslivet på lige fod med børn fra andre områder af Odense. Projektets fokus er børnenes egenfortælling og kreativitet, der er drivkraft og influerer de kunstneriske og kulturelle praksisser. Projektet bygger på tesen om værdien af børnenes kunstneriske stemmer og dermed friheden i at kunne udtrykke sig gennem kreativ udfoldelse. Det er derudover hensigten, at konkrete kulturprodukter skal sætte blivende spor i lokalsamfundet samt give børnene og deres familier ejerskab til projektet.

Kulturskolen i Vollsmose er baseret på etableringen af tværfaglige kulturskoleaktiviteter med undervisning af højt kvalificerede kunstnere for børn fra 3-12 år i form af kulturværksteder (musik, dans, drama og billedkunst) og fællesevents for elever i 0.-3. og 4.-6. klasse, som primært er tilknyttet folkeskolen i Vollsmose. Aktiviteterne finder sted umiddelbart efter skoletid.

Der er etableret netværkssamarbejde med projektet Kulturkarussel i Finlandsparken i Vejle om metodeudvikling og projektorganisering.

PROCESERFARING

- Nye lokale partnerskaber med boligsociale aktører
- Ansættelse af lokale unge, som agerer rollemodeller og bidrager til metodeudvikling
- Samarbejde med projektet Kulturkarussel i Vejle.

PROJEKTER DER HAR
MODTAGET STØTTE I
2020

Projektperiode:
2020-2023

Støtte:
632.500 kr.

HER HVOR VI BOR

– BØRN OG UNGES STEMME I LOKAL BYUDVIKLING I NYKØBINGS GRØNNE HJØRNE

Projektet finder sted i boligområdet Lindholm og bydelen Østerbro i Nykøbing Falster. Projektet bygger på partnerskaber mellem Guldborgsund Kommune, Guldborgsund Ungdomsskole, Culthus og Guldborgsund Bibliotekerne. Metropolis, mødested for performance, kunst og by, er desuden en samarbejdspartner, der bidrager med faglig sparring, metodeudvikling og vidensdeling.

Med særligt fokus på at involvere områdets børn og unge aktivt i kulturtilbud og konkret byudvikling, udvikler projektet viden om, hvordan kunst og kultur kan tænkes ind i et tværfagligt og kommunalt arbejde i et lokalområde, som er udsat. Projektet arbejder med kunstneriske udtryk i det offentlige rum, såvel som etableringen af en børne- og ungekulturfestival. Konkret arbejder projektet med etableringen af "Nykøbings Grønne Hjørne", som initieres gennem diverse anlægsprojekter og anskuer naturen som en kunstnerisk og rekreativ ressource, hvor børn og unge involveres i at skabe fysiske aftryk i lokalområdet.

Covid-19 har forsinket projektet og dermed er en lang række planlagte aktiviteter udsat til 2022.

PROCESERFARING

- Aktiviteter for børn og unge i samarbejde med SFO og Ungdomsskole beliggende på Østerbro skolen
- Konkrete projekter, der involverer børn og unge i udviklingen af Friheden
- Udvikling af metoder til involvering af børn og unge
- Rekruttering af kunstnere og samarbejder med lokale kulturaktører
- Afsøgning synergier til Læringslaboratorium Østerbro
- Afsøgning synergier til Metropolis Landskab.

PROJEKTER DER HAR
MODTAGET STØTTE I
2020

Projektperiode:
2020-2023

Støtte:
2.347.500 kr.

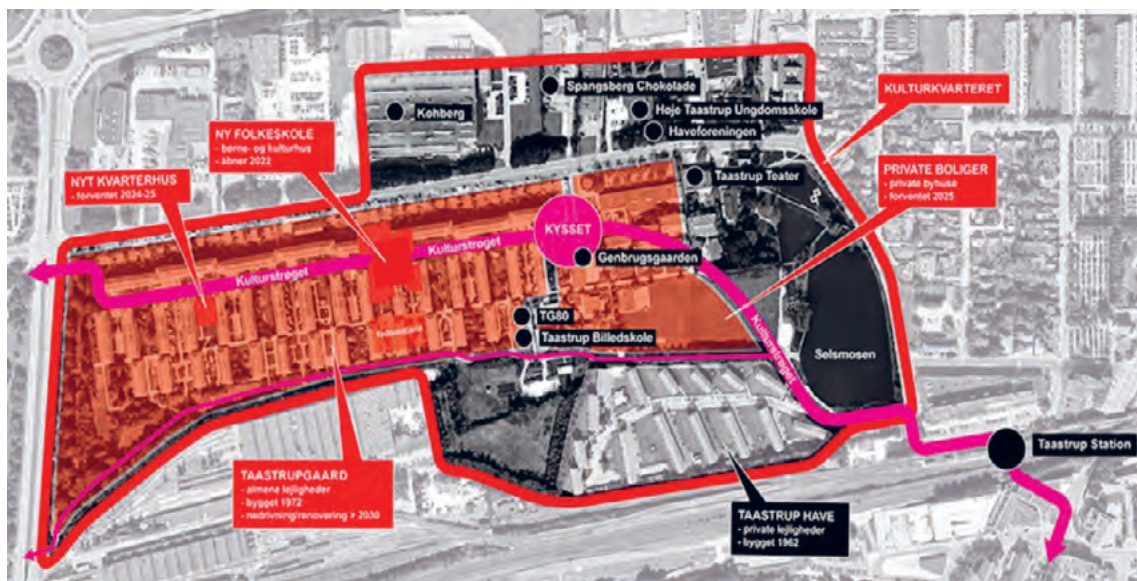
KYSSET

– MOBILISERING OG FORANKRING AF KULTURELT
MEDBORGERSKAB I KRYDSFELTET MELLE
LOKALE KUNSTNERISKE INTERVENTIONER, FYSISKE
UDVIKLINGSPLANER OG SOCIALT MIX AF BORGERE

Projektet finder sted i boligområdet Taastrupgaard i Taastrup. Det bygger på et partnerskab mellem AKB-Taastrupgaard, Høje-Tåstrup Kommune, Nationalmuseet, Arkitektskolen Aarhus, University of California Berkeley og rådgivningsbureauerne Somewhere og Seriously Fun.

Kysset er grænseszonen mellem Taastrupgaard og det private boligområde Selsmosekvarteret. I dag er Kysset det kvarter med størst utryghed på grund af ungegrupper. Samtidig har området flest interessegrupper med parallelle og adskilte aktiviteter. Kysset er med andre ord et sted med indbyggede konflikter og sociale ressourcer. Områdets fysiske rammer er udgangspunkt for projektet, der sigter mod at transformere et område, som er præget af spænding og konflikt til et kulturkvarter. I Kysset skal boligområdet interagere med nye boformer og beboere, så området bliver et sammenhængende kvarter.

Formålet med projektet er at styrke og udvikle kulturelt medborgerskab blandt Taastrupgaards beboere gennem deltagelse i tre kunstprojekter og medvirken til at skabe tre fysiske prototyper. Projektet 'Kysset' inddrager over tre år beboere og lokale kulturaktører i udviklingen af byrummet via kunst, teater og arkitektur.

Ambitionen er, at nye fælles erkendelser og konkrete kulturprodukter bidrager til at udvikle en levedygtig og demokratisk kultur med et aktivt, lokalt forankret kulturelt medborgerskab, der udspringer af områdets ressourcer.

Projektets udgangspunkt er, at løsningerne til, hvordan der udvikles bæredygtige byer, ligger implicit i stedet og hos beboerne. Det er organiseret i en kunstgruppe, en metodegruppe samt en ressourcegruppe. Det forløber i iterative processer, hvor der skabes et kunstprojekt og en prototype i 2021, 2022 og 2023. Projektets metode er centreret om forskningsbaseret udvikling af social bæredygtig byudvikling gennem fysisk planlægning og kunstnerisk praksis, der gennem kulturelle fællesskaber skal reformulere steder.

PROCESERFARING

- Etablering af dynamisk fællesskab på tværs af beboer- og interessegrupper lokalt omkring nye konkrete kunstaktiviteter
- Tre kunstprojekter – fysiske, sociale og kulturelle, der skal inkluderes i de fysiske udviklingsplaner og dermed understøtte social sammenhængskraft
- Fondsansøgning til udvidelse af projektet med Imagining Tomorrow, som bygger på samskabelse af Taastrupgaard med fokus på bæredygtighed, mellem borgere, arkitekter og kunstnere i residence programmer.

PROJEKTER DER HAR
MODTAGET STØTTE I
2020

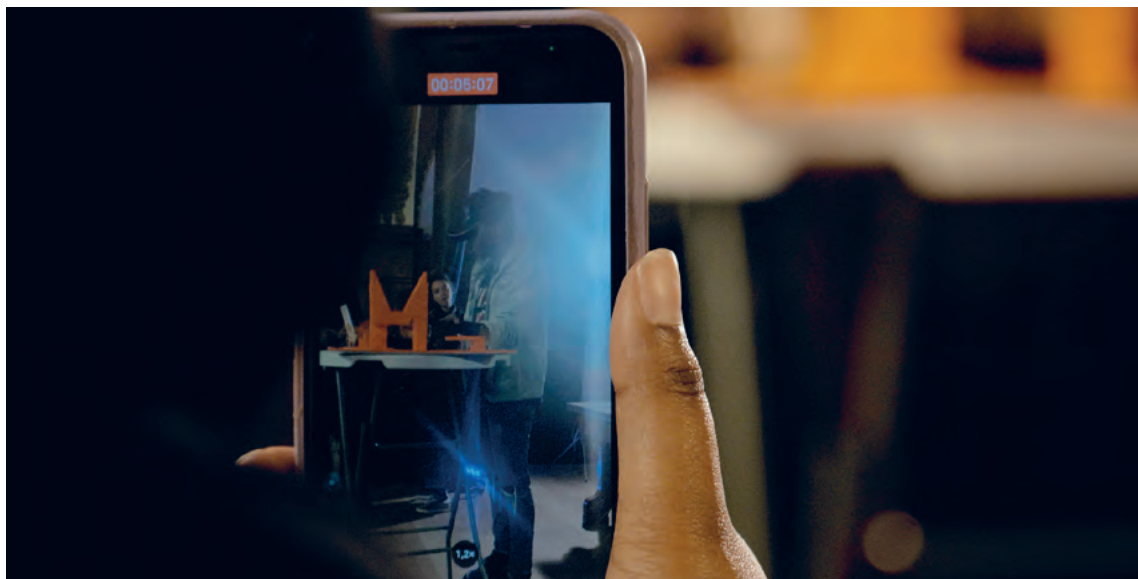
Projektperiode:
2020-2023

Støtte:
632.600 kr.

VI FÆLLESKABER VORES BY

Projektet finder sted i bydelen Gellerup i den vestlige del af Aarhus. Det er baseret på partnerskab mellem Galleri Andromeda 8220, Copenhagen Architecture festival (CAFx) og lokale unge i Gellerup. 'Vi fællesskaber vores by' ledes af Galleri Andromeda 8220 i samarbejde med MakerSpace i Gellerup og Copenhagen Architecture Festival.

'Vi fællesskaber vores by' er et treårigt kreativt forløb med fokus på arkitektur og byudvikling, der udbygger og skaber kontaktflader på tværs af sociale, kulturelle og aldersmæssige skel i og omkring boligområderne i Gellerup og Torvehøj i Aarhus. Projektet involverer workshops, undervisningsforløb og årlige udstillinger, som formidles lokalt og nationalt i samarbejde med etablerede udstillingsaktører. 'Vi fællesskaber vores by' er en platform, der sætter fokus på lokale unges ideer til konkrete arkitektur- og urbanismeprojekter i Gellerup. 'Vi fællesskaber vores by' udvikler sammen med lokale unge og lokale kultur-, erhvervs- og uddannelsesaktører forslag til permanente eller midlertidige interventioner i Gellerups offentlige rum. Forslagene udstilles som modeller og debatteres lokalt hos Galleri Andromeda 8220 samt under Aarhus Architecture Festival og Copenhagen Architecture Festival.

Projektet tager afsæt i arkitektur og byudvikling. Det handler om at forstå egne og andres behov om tryghed og tilhørsforhold og om drømme for byens fremtid.

‘Vi fællesskaber vores by’ bygger på; at give stemme, synlighed og medansvar til unge gennem arkitektur; at udvide unges netværk og viden om erhvervsliv og uddannelsesretninger; og om at styrke oplevelsen og forståelsen af medborgerskab gennem arkitekturens komplicerede processer.

PROCESERFARING

- Partnerskab med MakerSpace i Gellerup
- Filmproduktion af unge i Gellerup
- Boligsocialt samarbejde med Lommeguld i Gellerup om ansættelse af lokale unge
- Workshop om Arkitektur og byplanlægning
- Støtte fra Realdanias Filantropipulje.

PROJEKTER DER HAR
MODTAGET STØTTE I
2021

Projektperiode:
2021-2024

Støtte:
1.193.000. kr.

AL VERDENS KUNST

Projektet finder sted i Gl. Jennumparken og Glarbjergvejområdet i Randers Nordby. Bysekretariatet – det boligsociale team, Randers Bibliotek og Jennumparkens Fritidshjem og distriktskolen er samarbejdspartnere i projektet. Derudover er tre øvrige fritidshjem involveret i projektet.

Med baggrund i udvalgte FN Verdensmål, søger projektet at bringe kunst- og kulturaktiviteter ind i de to udsatte boligområder. 'Al Verdens Kunst' arbejder med en bred vifte af udtryksformer inden for kunst og kultur. Med kunst og kultur som social løftestang udvikler projektet nye metoder for at styrke medborgerskab hos både børn og voksne.

PROCESERFARING

- Projektet første 'landmark' i relation til FN's bæredygtigheds mål er gennemført i form af etablering af insekthoteller med involvering af 250 børn og unge
- Proces med Randers kunstmuseum om samarbejdsaftale med kunstnere, der skal realisere to 'landart'-projekter gennem samskabelsesprocesser med lokale borgere.

PROJEKTER DER HAR
MODTAGET STØTTE I
2021

Projektperiode:
2021-2024

Støtte:
1.259.874 kr.

KULTURFRONTLØBER I SØNDERBORG – EN VEJ TIL AKTIVT MEDBORGERSKAB FOR UNGE I UDSATTE BOLIGOMRÅDER

Projektet finder sted i Nørager og Søstjernevej-kvarteret i Sønderborg. Projektet bygger på partnerskaber mellem den boligsociale helhedsplan, ungdomskulturhuset Mejeriet, Sønderjyllands Kunstscole og Mellemfolkeligt Samvirke.

Projektets formål er at uddanne unge kulturfrontløbere fra de to udsatte boligområder, Nørager og Søstjernevej-kvarteret, til at udføre kulturelle produktioner, der bygger bro til byens kulturliv. Projektet vil give lokale unge konkrete erfaringer med aktivt medborgerskab og deltagelse i kulturlivet, som de kan bringe videre i selvorganiserede fællesskaber. Projektet vil løbende føre lokale institutioner og aktører sammen i et nyt partnerskab på tværs af byens områder og sektorer. Projektet er i opstartsfasen.

PROCESERFARING

- Der er afholdt møder mellem Mellemfolkeligt Samvirke og den boligsociale helhedsplan samt de primære projektaktører Kunstscolen og Mejeriet i Sønderborg
- Planlægning af partnerskabsworkshop, der skal etablere fælles ejerskab om projektet
- Rekruttering samt identifikation af behov for sparring og fagviden omkring fastholdes af ungemålgruppen
- Etablering af partnerskab med Ungdomsskolen, der skal understøtte projektet med bl.a. faglig indsigt og en indgang til de unge projektdeltagere
- Planlægning af opstartstworkshop med unge i januar 2022.

PROJEKTER DER HAR
MODTAGET STØTTE I
2021

Projektperiode:
2021-2025

Støtte:
1.969.920 kr.

TEKSTIL I TINGBJERG

– AKTIVT MEDBORGERSKAB GENNEM HÅNDARBEJDE

Projektet finder sted i Tingbjerg i Brønshøj, i den nordvestlige del af Københavns kommune. Projektet bygger på partnerskaber mellem den lokale boligsociale helhedsplan, Tingbjerg Kirke, bibliotek og kulturhus, Greve Museum, Foreningen Igne:oya og Foreningen Mors Varme Hænder. Københavns Universitet og Copenhagen Business School er desuden involveret som samarbejdspartnere i projektet.

Projektet anvender tekstilkunst, kunsthåndværk, håndarbejde og livshistorier som indgang til at styrke aktivt medborgerskab – primært for kvinder i Tingbjerg – og til en undersøgelse af nye samskabelsesformer. Sammen med kunstnere og kunsthåndværkere, værksteder, kulturinstitutioner og uddannelser vil de involverede beboere skabe værker og nye måder at samarbejde på og herigennem etablere bæredygtige infrastrukturer og mangfoldige fællesskaber.

PROCESERFARING

- Projektet har konsolideret sin styregruppe og planlagt møder for 2022
- Workshop om broderi på Nationalmuseet
- Event i Tingbjerg kirke
- Kurser i tyrkisk mad og håndarbejde for AOF
- Potcast Modfortællinger i samarbejde med Atlas magasin
- "Broderede udsigter fra mit vindue"- udstilling på arkitekturkonference
- Instagram-profil: Tekstil i tingbjerg
- Forbereder informationsdag om 'Tekstil i Tingbjerg'
- Forbereder til tekstil-workshops i samarbejde med andre museer
- Broderi workshop på Greve Museum
- Samarbejde om Julemarked med AOF og Tingbjerg kulturhus
- Potcast med tekstilforskningsinstitut Københavns universitet
- Forberedelser til kunstnersamarbejder
- Etablering af bestyrelse
- Samarbejde med lokale medier.

PROJEKTER DER HAR
MODTAGET STØTTE I
2021

Projektperiode:
2021-2024

Støtte:
524.206 kr.

IDENTITETSSKABENDE KUNST – NÅR UNGES FORTÆLLING SKABER SOCIAL INNOVATION

Projektet finder sted i Mjølnerparken i København. Projektet bygger på partnerskaber mellem den lokale forening BeFree-Nørrebro, Nørrebro bibliotek, Drejerklubben og Mjølnerparkens beboerforening mfl. Teater Grob er desuden involveret i projektet.

Gennem egne fortællinger skaber unge fra Mjølnerparken identitetsskabende kunst. Projektet vil gennem kunst og kultur skabe demokratisk dialog og engagement hos unge, styrke sammenhold og fællesskabsfølelse og involvere dem aktivt i at tage ansvar for at skabe forandring i deres lokalområde. Målet er at skabe kreative og innovative læringsprocesser, der fremmer den enkelte unges ressourcer og på denne måde ruste dem til livet – samt skabe tryghed og nye fællesskaber.

Projektet har modtaget delvist tilsagn om tilskud til udvikling af sensorisk teater. Projektstart er den 1. november 2021.

PROCESERFARING:

- Der er etableret samarbejde med Klubben, og der afholdes styregruppemøde primo november 2021 med henblik på start af aktiviteter i januar 2022.

OPSUMMERING AF PROJEKTAKTØRERNES LÆRINGSPONTER

Kunst, kultur og æstetisk praksis

- Kulturelle fællesskaber, der bygger på samskabelse og selvorganiserede processer styrker inklusion
- Kulturelle fællesskaber, der er situerede og stedsbestemte fremkalder beboernes ejerskab til lokalområdet
- Kulturelle fællesskaber fremkalder beboernes potentialer på tværs af sociale, kulturelle og økonomiske skel
- Kulturelle fællesskaber definerer og anerkender beboerne og skaber nye dagsordener for de udsatte boligområder både kulturelt, miljømæssigt, socialt og økonomisk.

Medborgerskab og demokrati

- Samskabelse og selvorganiserende processer skaber ejerskab og ansvar for lokalområdet
- Samskabelse og selvorganiserende processer styrker borgernes selvværd, tro på at kunne gøre en forskel og lyst til læring
- Samskabelse og selvorganiserende processer er udfordrende og tidskrævende
- Samskabelse og selvorganiserende processer på tværs af generationer samt kulturelle, sociale og økonomiske skel skaber lokal bæredygtig udvikling.

Boligsociale perspektiver

- Projekterne giver mulighed for at synliggøre lokale rollemodeller
- Projekternes deltagelsespraksisser bringer beboernes kropslige viden og erfaring i spil
- Projekterne forebygger kriminalitet og skaber tryghed
- Projekternes metodeudviklingsperspektiv kvalificerer ny boligsocial praksis og beboerdemokrati.

PULJE FOR KUNST OG KULTUR I UDSATTE BOLIGOMRÅDER

Puljebeskrivelsen er grundlag for udmøntning af puljen og har skulle omsætte de overordnede, politisk udstukne retningslinjer til krav og kriterier, som tilskud kan tildeles på baggrund af. Puljebeskrivelsen har i løbet af den fireårige periode mellem de forskellige uddelelingsrunder undergået mindre justeringer, som er foretaget i samråd med det tværfaglige og tværministerielle rådgivende udvalg, og som er godkendt af Kulturministeriets departement.

PULJEBESKRIVELSE

HVAD ER FORMÅLET MED ORDNINGEN?

Puljen skal fremme kulturelt medborgerskab blandt beboere i udsatte boligområder gennem projekter, der anvender kunstneriske og kulturelle redskaber. Projekterne skal bygge på samskabelse og dialog og etablere kulturelle fællesskaber gennem selvorganiserende processer, der styrker beboerdemokrati og borgernes inklusion i samfundet. Det er afgørende, at projekterne har lokal forankring.

HVEM KAN SØGE?

Partnerskaber mellem kulturelle- og boligsociale aktører kan søge puljen. Ansøger skal have hjemme i et udsat boligområde, mens samarbejdspartneren/-partnere kan være en eller flere eksterne aktører, f.eks. en kulturinstitution eller en boligsocial aktør.

Kulturelle aktører er f.eks. museer, biblioteker og folkeoplysende foreninger samt idrætsforeninger.

Boligsociale aktører er f.eks. boligforeninger, beboerforeninger, relevante afdelinger i kommuner, daginstitutioner, skoler og klubber, der er tilknyttet de udsatte boligområder og helhedsplaner.

PULJENS MÅLSÆTNINGER

- At beboere i boligområder engagerer sig i kunst- og kultur og dermed udvikler fællesskaber på tværs af generationer samt sociale, kulturelle og religiøse forskelle
- At etablere nye former for samarbejde mellem boligsociale aktører og kunst og kulturaktører i udsatte boligområder, der styrker beboerdemokrati og inklusion i samfundet.

HVAD STØTTER PULJEN?

Puljen støtter projekter inden for et bredt defineret kulturbegreb. Det omfatter bl.a. folkeoplysning, idrætsforeninger samt kunst og kultur, herunder billedkunst, film, teater, litteratur, musik, dans, arkitektur og design.

Puljen støtter projekter, der blander kultur og idræt, men ikke projekter, der alene drejer sig om idræt.

Puljen støtter både projekter med specifikke målgrupper og projekter, der går på tværs af generationer, sociale, økonomiske og religiøse skel. Det kan f.eks. være initiativer, der gennem mentorordninger, mesterlære og fysisk planlægning etablerer byhaver, idræts- og/eller kunstprojekter. Projekter, der modtager støtte, skal indgå i vidensdeling- og netværksaktiviteter om metodeudvikling, der styrker en refleksiv praksis, og som sætter fokus på samskabelse og selvorganiserende processer for at styrke borgernes kompetencer og muligheder for at deltage i kulturelle fællesskaber.

SÅDAN VURDERES ANSØGNINGEN

Slots- og Kulturstyrelsen træffer beslutning om tilskud ud fra en samlet prioritering af puljens midler. Det sker på baggrund af en behandling og vurdering af de indkomne ansøgninger i samråd med et tværfagligt rådgivende udvalg. Udvalgets sammensætning dækker det boligsociale, kunst, kultur og æstetisk praksis samt demokrati og medborgerskab.

ANSØGNINGEN VURDERES UD FRA FØLGENDE KRITERIER

- Projektets grad af diversitet blandt deltagerne med hensyn til køn, alder, uddannelse, samt sociale, religiøse og kulturelle tilhørsforhold
- Projektets grad af samskabelse mellem projektpartnere og borgere
- Deltagernes ejerskab og aktive deltagelse i forhold til kunstneriske og kulturelle praksisser
- Nye metoder eller arbejdsmodeller, der integrerer borgerne i løbende evaluering af praksis
- Metodeudviklingsdesign, der bygger på udvikling af deltagernes medborgerskabskompetencer
- Bæredygtighed: kulturelt, økonomisk, socialt og miljømæssigt
- En geografisk spredning af puljemidlerne.

ANSØGNINGEN TIL PULJEN SKAL DERUDOVER OPFYLDE FØLGENDE KRAV

- Projektet skal bygge på et partnerskab bestående af minimum to partnere, som er involveret i metodeudviklingsdesign. Der skal foreligge en skriftlig, forpligtende aftale mellem de involverede parter
- Projektet skal finde sted i udsatte boligområder
- Projektansøger skal have adresse i et udsat boligområde
- Ansøgningen skal indeholde en omverdensanalyse, der forholder sig til eksisterende projekter og initiativer i området
- Der skal minimum ansøges om 500.000 kr., og projektet skal have en medfinansiering på mindst 40 % fra andre kilder end statslige puljemidler
- Projektets tidsperspektiv skal være minimum treårigt.

JUSTERINGER AF PULJEBESKRIVELSEN

Det rådgivende udvalgs kompetencer og viden har, i kombination med karakteren af de indkomne ansøgninger, bidraget til at identificere behov for justeringerne af puljebeskrivelsen. De beskrevne justeringer af puljebeskrivelsen er løbende blevet godkendt i departementet på embedsmandsplan med afsæt i nedenstående argumenter.

- **Den nedre grænse hæves til 500.000 kr. samtidig med at projekter skal være minimum 3-årige**

På grundlag af det første uddelingsmøde blev det besluttet at hæve den nedre grænse for ansøgninger fra 300.000 til 500.000. Samtidig blev det besluttet at indføre et krav om, at projekterne skal være minimum treårige for at kunne opnå tilsagn. Argumentet for disse to justeringer er, at det vil styrke projekternes metodeudviklingsperspektiv og bæredygtighed.

- **Fokus på samskabelse og selvorganiserende processer**

I forbindelse med andet uddelingsmøde i 2020, blev det efter oplæg fra Slots- og Kulturstyrelsen, besluttet at styrke metodeudviklingsperspektivet yderligere med fokus på samskabelse og selvorganiserende processer med henblik på at fremme puljens målsætninger.

- **Fra SMART til bæredygtighedskriterier**

SMART-kriterierne, der oprindeligt var indskrevet i puljebeskrivelsen, som evalueringsværktøj for de enkelte projekter, blev fjernet fra puljebeskrivelsen efter første uddelingsrunde. Det skete for at skabe konsistens mellem puljebeskrivelsens fokus på processer og løbende metodeudvikling såvel som de oprindelige administrative krav til afrapportering og efterfølgende evaluering. Ændringen betyder, at projekternes specifikke leverancer og delkonklusioner ikke skal defineres på forhånd, som det er tilfældet, når SMART-kriterierne udgør projekters evalueringsværktøj. Til gengæld sætter puljebeskrivelsen fokus på projekternes bæredygtighed.

- **Bæredygtighed: Kulturelt, socialt, miljømæssigt og økonomisk**

Slots- og Kulturstyrelsen afholdt i efteråret 2020 et møde med det rådgivende udvalg, hvor det blev diskuteret, hvordan puljebeskrivelsen i endnu højere grad kan støtte projekternes forankring af praksisser for kulturelt medborgerskab og beboerdemokrati. På baggrund af mødet, besluttede styrelsen at differentiere kravet om projekternes bæredygtighed efter projektperioden udløber således, at projekter skal bygge på et socialt, kulturelt, miljømæssigt og økonomisk bæredygtighedsperspektiv.

BEHANDLING AF ANSØGNINGER

Slots- og Kulturstyrelsen har udpeget et rådgivende udvalg for puljen. Formålet med udvalget er at sikre en kvalificeret og tværfaglig behandling og vurdering af de indkomne ansøgninger. Udvalget består af tolv medlemmer, hvis kompetencer dækker tre kategorier af fagligheder: Det boligsociale, kunst, kultur og æstetisk praksis samt demokrati og medborgerskab. Udvalget består af repræsentanter fra tre ministerier og styrelser (Slots- og Kulturstyrelsen, Socialministeriet samt Indenrigs- og boligministeriet) og fra det boligsociale felt, museumsverden, kunstnerverden og civilsamfundssektoren f.eks. foreninger og politisk uafhængige organisationer. (Se bilag med listen over det rådgivende udvalg.)

Afgørelserne om, hvilke projekter, der har opnået støtte, er truffet ud fra faglige vurderinger og tværfaglige drøftelser, som har ført til enighed om beslutningerne mellem Det rådgivende udvalg og Slots- og Kulturstyrelsen.

PROCEDURE FOR UDELINGSMØDER

Slots- og Kulturstyrelsen har i alt afholdt tre møder med det rådgivende udvalg i forbindelse med fordeling af puljemidler i 2019, 2020 samt 2021. Et sidste møde afvikles i december 2021 med henblik på behandling af ansøgninger til 2022- midlerne. Mødet i 2019 foregik i Slots- og Kulturstyrelsen og var analogt, mens de efterfølgende møder er foregået digitalt på grund af restriktioner i forbindelse med Covid-19. Medlemmerne af det rådgivende udvalg har modtaget ansøgninger til puljen digitalt cirka en måned før hvert udelingsmøde sammen med fordelingsark og puljebeskrivelse.

I henhold til de almindelige forvaltningsmæssige regler om inhabilitet, har det været gennemgående praksis, at rådsmedlemmer, der på den ene eller anden måde har relation eller tilknytning til projektansøgere eller partnere, vurderes inhabile og forlader mødet, mens ansøgningen behandles. Det er rådsmedlemmernes ansvar selv at gøre opmærksom på eventuelle habilitetsproblemer.

Ved første udelingsmøde skiftedes rådsmedlemmerne til at præsentere deres analyse af en ansøgning. Herefter fik de øvrige medlemmer ordet. Efter første møde blev det besluttet, at medlemmerne ved næste udelingsmøde fik fordelt ansøgningerne mellem sig. På denne måde var to udvalgsmedlemmer knyttet til hver ansøgning som hhv. ansvarlig og førsteopponent. Det er den samlede vurdering fra rådsmedlemmerne og Slots- og Kulturstyrelsen, at denne form sikrer den mest grundige vurdering af hver ansøgning.

ANSØGNINGER 2019, 2020, 2021

Antallet af ansøgninger samt det samlede ansøgte beløb i 2019, 2020 og 2021 har udvist variation. I dette afsnit gennemgås de tre ansøgningsrunder.

ANSØGNINGER 2019

Ved første ansøgningsrunde med ansøgningsfrist den 14. juni 2019, modtog Slots- og Kulturstyrelsen 31 ansøgninger, og der var ansøgt for i alt 35 mio. kr. I samråd med det rådgivende udvalg besluttede Slots- og Kulturstyrelsen at støtte tre projekter. Blandt ansøgningerne var der flere gengangere fra Slots- og kulturstyrelsens Kulturbro pulje 2019, hvor projekternes målgruppe var unge.

De støttede projekter blev udvalgt på baggrund af en samlet prioritering af puljens midler og under hensyn til puljens overordnede formål, krav og kriterier, herunder geografisk spredning. I vurderingen af ansøgningerne lagde Slots- og Kulturstyrelsen og det rådgivende udvalg vægt på nytænkning, kvalitet og kreativitet samt projekternes forankringspotentiale og deltagernes ejerskab og aktive deltagelse. På baggrund af de begrænsede midler til uddelingen, besluttede Slots- og Kulturstyrelsen i samråd med det rådgivende udvalg at give fuld støtte til progressive projekter med henblik på at give dem status af modelprojekter, frem for at prioritere at give delvis støtte til flere projekter, der efterfølgende ville blive nødsaget til at søge finansiering fra andre kilder for at kunne realiseres

eller alternativt skulle gentænkes. Denne prioritering om at støtte bæredygtige projekter med modelkarakter hænger sammen med beslutningen om at hæve minimumsstøtten fra 300.000 kr. til 500.000 kr. samt kravet om, at projekterne skal være minimum treårige og være bæredygtige.

ANSØGNINGER 2020

Slots- og Kulturstyrelsen modtog 15 ansøgninger til puljen i 2020 med ansøgningsfrist den 17. april. Det samlede ansøgte beløb var på 20 millioner kr. I dialog med det rådgivende udvalg besluttede Slots- og Kulturstyrelsen at støtte fire projekter. De tilgodesete projekter blev udvalgt på baggrund af en samlet prioritering af puljens midler og under hensyntagen til puljens overordnede formål, krav og kriterier, herunder geografisk spredning og diversitet i projekterne. I vurderingen af ansøgningerne lagde Slots- og Kulturstyrelsen og det rådgivende udvalg vægt på nytænkning, kvalitet og kreativitet samt projekternes forankringspotentiale, bæredygtighed såvel som niveauet af deltagernes ejerskab og aktive deltagelse.

ANSØGNINGER 2021

Ved ansøgningsfristen den 15. februar 2021 modtog Slots- og Kulturstyrelsen 13 ansøgninger, og det ansøgte beløb var på 20 mio. kr. Ud fra samme vurderingsgrundlag som i 2019 og 2020 modtog fire projekter støtte.

LÆRINGSPOINTER VED PULJEUDDELINGEN

Covid-19 har påvirket både projektansøgere og puljebehandling, men da puljen spiller sammen med de bystrategiske udviklingsplaner i boligområderne, som ikke blev sat på pause, har Slots- og Kulturstyrelsen fundet det vigtigt at udmønte puljen uanfægtet Covid-19 pandemien.

For at styrke den kritiske masse blandt projektaktører og herved øge muligheden for indbyrdes inspiration og vidensdeling, har Slots- og Kulturstyrelsen desuden valgt at lægge de årlige puljeopslag så tæt på hinanden som muligt. Det har betydet, at puljeopslag fra 2021 havde ansøgningsfrist i februar 2021 og puljeopslaget for 2022 har ansøgningsfrist i november 2021 med forventet afsluttet sagsbehandling i januar 2022.

Her følger en opsummering af Slots- og Kulturstyrelsens læringspointer og erfaringer i forhold til behandling af ansøgninger til Pulje til kunst og kultur i udsatte boligområder.

- **Skærpede krav og kriterier til metodeudvikling og bæredygtighed reducerer antallet af ansøgninger**

Ved ansøgningsrunderne i 2020 og 2021, hvor puljens krav og kriterier blev ændret, faldt antallet af ansøgninger. Det kan hænge sammen med de øgede krav til ansøgningerne med hensyn til projekternes volumen, metodeudviklingsperspektiv, modelkarakter samt krav om bæredygtighed. De indkomne ansøgninger var således mere omfattende og kendetegnet ved flere samarbejdspartnere. Samtidig oplevede Slots- og Kulturstyrelsen et øget behov for analog og digital vejledning såvel som sparring om projektmodning med projektaktører i ansøgningsfasen.

- **Covid-19 pandemien har reduceret ansøgningskredsen**

Det faldende antal ansøgninger ved ansøgningsrunderne i 2020 og 2021 må bl.a. tilskrives Covid-19 pandemien, der har vanskeliggjort samarbejde om udvikling af ansøgninger. Slots- og Kulturstyrelsen antager således, at forsamlingsforbud og smitteudbrud har reduceret ansøgerkredsen. Det er utvivlsomt tilfældet, at planlægning og udvikling af analoge kulturelle fællesskaber har været sat på prøve under skiftende og uforudsigelige betingelser for socialt samvær.

- **Det tværfaglige og tværministerielle rådgivende udvalg har kvalificeret udmøntning af puljen**

Udsatte boligområder og vilkårene for borgerne her er et nyt fagfelt for Slots- og Kulturstyrelsen, hvorfor anvendelse af et tværfagligt og tværministerielt rådgivende udvalg har kvalificeret udmøntningen af puljen og styrelsens indsigt i området. Således har en tværfaglig behandling af ansøgningerne kunne dække projekternes relevans inden for forskellige perspektiver: boligsociale kompetencer, demokrati og medborgerskabspotentialer samt kunst- og kulturfaglighed og æstetisk praksis. Behandlingen af ansøgningerne har således fundet sted på grundlag af aktuelle erfaringer, nyeste viden om samfundsudviklinger og relevant forskning nationalt og internationalt. Samtidig virker medlemmerne af det rådgivende udvalg som ambassadører for puljen og styrker dermed synlighed og kommunikation om puljen i relevante miljøer. Det gælder ikke mindst det nye tværministerielle perspektiv, som samtænker kunst og kultur og boligsocial ansvarlighed.

- **Honorarstøtte til eksperter, der ikke er fastansatte**

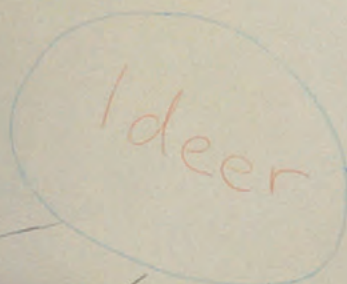
Det har været afgørende for at kunne tiltrække de rigtige kompetencer til udvalget, at Slots- og Kulturstyrelsen har fået hjemmel til at give honorarstøtte til eksperter, kunstnere, kuratorer og forskere, der ikke er fastansatte ved f.eks. en kulturinstitution. Diversiteten i det rådgivende udvalg har affødt en gensidig læring og respekt for det kompleks af fagligheder, som projektansøgningerne bygger på.

- **Analoge og digitale uddelingsmøder**

Første uddeling af puljemidler foregik ved et fysisk udvalgsmøde. Herefter nødvendiggjorde Covid-19 det digitale mødeformat. En vekselvirkning mellem digitale og analoge behandlingsmøder har fungeret godt for medlemmerne af det rådgivende udvalg og Slots- og Kulturstyrelsen. Det analoge møde, hvor medlemmerne af udvalget møder hinanden, lægger i højere grad op til uformelle snakke og muligheder for at kommunikere gennem kropssprog og bidrager på den måde til at skabe et tillidsfuldt rum for åbne faglige drøftelser.

VIDENSDELING OG ERFARINGSUDVEKSLING

KU
KARRUSEL

Her følger gennemgang af de aktiviteter, som Slots- og Kulturstyrelsen har iværksat for at facilitere vidensdeling og erfaringsudveksling mellem projektansøgere og projektaktører. De omfatter bl.a. en camp før første ansøgningsrunde. Her var formålet at skabe rammer for idegenerering, vidensdeling og etablering af nye partnerskaber og netværk mellem kunst- og kulturaktører og boligsociale aktører. Herudover har Slots- og Kulturstyrelsen gennemført dialogmøder med projektaktørerne, faciliteret syv webinarer om de støttede projekters processer, læring og metodeudvikling. I forlængelse heraf iværksattes produktionen af syv kortfilm om projekter, der modtog støtte i 2019 og 2020.

Aktiviteterne bidrager til projekternes indbyrdes netværk og har fokus på de støttede projekters praksiserfaring, læring og metodeudvikling. Samtidig har aktiviteterne bidraget til inspiration for nye ansøgere til puljen. Med aktiviteterne sætter Slots- og Kulturstyrelsen fokus på projekternes processer. Det er en praksis, som er anderledes end den måde, som styrelsen traditionelt følger støttede projekter, i det det i udgangspunktet er en ressourcekrævende arbejdsmetode. Med puljen til kunst og kultur i udsatte boligområder, har den procesorienterede arbejdsmetode været medtænkt i udmøntning af puljen. Det skyldes på den ene side kravet om evaluering undervejs og på den anden side styrelsens eget behov for øget indsigt i udsatte boligområder som fagfelt.

CAMP

Forud for første ansøgningsfrist i foråret 2019 organiserede Slots- og Kulturstyrelsen en camp, der med afsæt i puljens krav om lokale tilhørsforhold fandt sted i Tingbjerg, der er på parallelsamfundslisten. På denne måde understøttede campens fysiske placering en forståelse for situeret og stedsbestemt praksis.

Formålet med campen var at skabe et forum for idegenerering, vidensdeling og etablering af nye partnerskaber og netværk mellem kunst- og kulturaktører og boligsociale aktører. Programmet bestod af inspirationsoplæg fra kunstnere, kulturaktører, græsrodsbevægelser samt forskere inden for kunst og kultur, sociologi, migration, urbanisering og medborgerskab. Derudover var der rum til debatter og walk-and-talk sessioner i Tingbjerg og Husum. Campen sluttede af med et folkekøkken, hvor deltagerne havde yderligere mulighed for at netværke.

Selv om Slots- og Kulturstyrelsen lancerede campen med kort varsel, var der 110 deltagere fra hele landet, som tilmeldte sig. Deltagerne havde, i overensstemmelse med puljen,

forskellige baggrunde inden for det boligsociale område, demokrati og medborgerskab samt kunst, kultur og æstetisk praksis (Se bilag med program for Camp).

LÆRINGSPOINTER OG KONKLUSIONER FOR CAMP

- En bred interesse og et engagement i en pulje, der forbinder det boligsociale og kunst- og kulturfaglige, udledt af de 110 deltagere fra hele landet med diverse baggrunde og kompetencer inden for kunst, kultur og æstetisk praksis, boligsociale kompetencer samt demokrati og medborgerskab
- At diversiteten blandt deltagerne resulterede i idegenerering og netværksdannelse
- Campen bekræftede Slots- og Kulturstyrelsens beslutning om at etablere et tværfagligt rådgivende udvalg til behandling af ansøgninger til puljen. Samtidig dannede styrelsen relationer til fagligt kompetente personer, der var oplagte kandidater til det rådgivende udvalg.

WEBINARER

Det hurtigt skiftende pandemiske landskab betød, at Slots- og Kulturstyrelsen og projektaktørerne som de fleste andre dele af samfundet måtte overveje det radikale skift fra det offentlige rum som fysisk sted til det virtuelle rum som digitalt fælleskab. Covid-19 begrænsningerne betød derfor, at Slots- og Kulturstyrelsen i dialog med projektaktørerne valgte webinar-formatet som metode til at skabe en transparent og demokratisk samtale om projekterne. Webinar-formatet var et forsøg på at skabe rammer for vidensdeling, erfaringsudveksling og netværk mellem de støttede projekter. Samtidig adresserede webinarerne de begrænsninger og udfordringer, som Covid-19 forårsagede for realisering af de støttede projekter. Slots- og Kulturstyrelsen afholdt webinar for hvert af de projekter, der opnåede støtte i henholdsvis 2019 og 2020 – syv webinarer i alt.

RAMME

Konceptet for webinarerne blev udviklet i dialog med projektaktørerne. Hvert webinar blev tilrettelagt således, at det reflekterede hvert enkelt projekt inden for en tidsramme af halv-

anden time. Hvert projekt er unikt både med hensyn til sted, projektorganisering, praksis og metodeudvikling. Webinarerne belyser den specifikke kontekst, praksis, læring og metodeudvikling, som knytter sig til hvert enkelt situerede og stedsbestemte projekt.

Ved hvert webinar deltog repræsentanter, som dækkede det boligsociale, kunst, kultur og æstetisk praksis samt borgerperspektivet. Deltagere i webinarerne havde mulighed for at stille spørgsmål via en chatfunktion. Slots- og Kulturstyrelsens erfarede, at denne interaktion hjalp projektaktørerne til at kvalificere og konkretisere deres metoder og praksis. Interaktionen blev besværet af online-formatet, som betød, at repræsentanter fra Slots- og Kulturstyrelsen måtte mediere spørgsmålene.

Ved de første to webinarer var projektaktører og Slots- og Kulturstyrelsens medarbejdere samlet i henholdsvis et værksted i Sigynsgadekvarteret i København, hvor projektet 'Usynlige stier' finder sted og i Nørmarkshallen i Vejle, hvor 'KulturKarussel' finder sted. På grund af stigende smittetryk måtte repræsentanterne fra 'Gellerup forsamlingshus og højskole' ved det tredje webinar befinde sig

i Gellerup, mens Slots- og Kulturstyrelsen medarbejdere medierede webinarer fra styrelsens adresse i Hammerichsgade. I forbindelse med forårets (2021) fire webinarer, var det kun projektaktørerne fra 'Vi fællesskaber vores by', som kunne opholde sig sammen i Gellerup under deres webinar. I de tre andre projekters tilfælde måtte aktørerne fra hvert projekt deltage hjemmefra, mens Slots- og Kulturstyrelsens medarbejdere medierede alle fire webinarer. Det drejer sig om projekterne 'Kysset – mobilisering og forankring af kulturelt medborgerskab i krydsfeltet mellem lokale kunstneriske interventioner, fysiske udviklingsplaner og socialt mix af borgere' i Høje Taastrup samt 'Her hvor vi bor – Børn og unges stemme i lokal byudvikling i Nykøbings Grønne Hjørne' og 'Kulturskolen i Vollsmose' i Odense. Der var således brug for løbende at udvikle nye modeller for webinarernes gennemførelse.

TEKNISKE UDFORDRINGER

Tekniske udfordringer har betydet forhindringer i at skabe den ønskede transparente, demokratiske samtale om projekterne. For det første har det været svært for mange at deltage, da Slots- og Kulturstyrelsen måtte anvende Skype for Business. Det var en forhindring for flere borgere, der har større fortrolighed med Zoom eller Microsoft Teams fra andre arbejdssammenhænge. Flere webinar-deltagere oplevede derfor problemer med både forbindelse og brugervenlighed i anvendelsen af Skype for Business. Forud for anden runde webinarer, blev der derfor ansøgt om dispensation hos Statens IT til at anvende Microsoft Teams eller Zoom. Dispensationen blev ikke imødekommet, men Slots- og Kulturstyrelsen har efterfølgende, som i resten af Staten, modereret kravene til IT-sikkerheden, når det angår rent faglige videndelingsformater og tilladt Zoom på denne type webinarer.

PRAKSIS, LÆRING OG METODEUDVIKLING

Webinarernes indhold har demonstreret, hvordan projekterne bygger på komplekse partnerskaber, som løbende udvikles og udvides. Det var dialoger om, hvordan projekterne er flettet ind i lokale netværk og strukturer, som foranlediger en situeret praksis. Det vil sige, hvordan projekterne bliver grebet an, heriblandt de processer, den læring og metodeudvikling som samskabelse og selvorganisering af projekterne bibringer.

Metodediskussionerne tog afsæt i en bred vifte af initiativer, som spænder over: møsterlære, værksteder, kunstklub, bestyrelser, advisory boards, udvikling af prototyper, der bidrager til fysisk planlægning, kunst og kulturskoler, højskole og forsamlingshus, kunstcontainer som mødested for udstillinger, debatter og skabende arbejde mellem nationale og internationale kunstnere og lokale beboere, filmproduktioner, etablering af permanente installationer i udsatte boligområder og som bindeled mellem forskellige boligområder samt nye forretningsmodeller for kunst- og kulturinstitutioner.

Webinarerne har affødt samarbejder og vidensudveksling mellem de forskellige projekter. F.eks. har KulturKarrusel i Finlandsparken i Vejle etableret samarbejde med 'Kulturskolen i Vollsmose' omkring projektorganisering og ansættelse af unge rollemødder i projekterne. Samtidig har projektet 'Usynlige stier' i Sigynsgade, 'Gellerup forsamlingshus og højskole' og projektet 'Kysset' – i Høje Taastrup haft udveksling af metodiske overvejelser omkring radikal samskabelse og metodeudvikling.

TILGÆNGELIGHED

De tre første webinarer blev gennemført i løbet af november 2020 og belyste de tre projekter, der modtog støtte fra puljen i 2019. De fire projekter, som modtog støtte i 2020 blev belyst i fire webinarer, der blev gennemført i marts 2021. De første tre webinarer fandt sted mellem kl. 16.00 og 17.30, mens de fire efterfølgende webinarer fandt sted mellem kl. 14.30 og 16.00. De forskellige tidspunkter for afholdelse af webinarerne havde til hensigt at tage hensyn til tilgængelighed for flest mulige deltagere.

Webinarerne blev optaget til internt brug, men på baggrund af den fortløbende interesse bl.a. blandt projektaktørerne, studerende og forskere, besluttede Slots- og Kulturstyrelsen at gøre webinarerne tilgængelige gennem Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside. Det betød, at Slots- og Kulturstyrelsen efterfølgende har indhentet samtykkeerklæringer fra de projektaktører, som deltog i webinarerne. Det blev en tidskrævende proces at indhente samtykkeerklæringer fra alle de deltagende projektaktører og dermed forsat dele den erfaring og viden om praksis, læring og metodeudvikling, som webinarerne repræsenterer. *Find Link til webinarer* på Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside.

LÆRINGSPOINTER OG KONKLUSIONER FOR WEBINARERNE

Efter de syv webinarer har Slots- og Kulturstyrelsen gennemført en skriftlig evaluering af projektaktørenes oplevelser af at være vært og diskutere deres projekt, såvel som deres deltagelse i webinarer om andre støttede projekter. Evalueringen bygger derfor på et todelt skriftligt spørgeskema udarbejdet af Slots- og Kulturstyrelsen (se bilag med evalueringsbesvarelser fra projektledere).

Læringspointerne lyder således:

- Webinar-formatet udgør en digital læringsstrategi, der muliggør netværksdannelse, tværfaglig vidensdeling og erfaringsudveksling
- Webinar-formatet giver mulighed for inkluderende og transparent vidensdeling og erfaringsudveksling med personer uden for kredsen af projektaktører. Det kan dog ikke erstatte analoge møder, men udgøre et konstruktivt supplement
- Webinar-formatet kræver brugervenlig teknologi for at sikre tilgængelighed.

KORTFILM

Ud over nærværende rapport består proces-evalueringen af syv kortfilm baseret på de projekter, som har modtaget støtte fra pulje til kunst og kultur i udsatte boligområder i 2019 og 2020. Kortfilmene er udført af produktionsselskabet BLIK ved Julie Blicher Trojaborg i tæt samarbejde og dialog med Slots- og Kulturstyrelsen.

Det drejer sig om følgende projekter:

- Usynlige stier i Sigynsgadekvarteret, København N.
- Gellerup forsamlingshus og højskole, Aarhus
- KulturKarrusellen i Finlandsparken, Vejle
- Kulturskolen i Vollsmose, Odense

- Her hvor vi bor – Børn og unges stemme i lokal byudvikling i Nykøbings Grønne Hjørne
- ‘Kysset’ – mobilisering og forankring af kulturelt medborgerskab i krydsfeltet mellem lokale kunstneriske interventioner, fysiske udviklingsplaner og socialt mix af borgere i Høje Taastrup
- Vi fællesskaber vores by, Aarhus.

FORMÅL MED FILMENE ER

- Filmene skal formidle projekternes indhold og karakter samt give et enestående indblik i det enkelte projekts kunstneriske praksis og involvering af områdets borgere
- Filmene skal inspirere og bidrage til viden og erfaring for igangværende og fremtidige projekter

- Filmene skal udgøre et centralt bidrag til Slots- og Kulturstyrelsens procesevaluering af pulje til kunst og kultur i udsatte boligområder.

De syv kortfilm er produceret på baggrund af dialog og besøg i de udsatte boligområder, hvor projekterne finder sted. Disse besøg blev gennemført i et samarbejde mellem produktionsselskabet BLIK og Slots- og Kulturstyrelsen i efteråret 2020. Besøgene indebar en byvandring i det pågældende udsatte boligområde. Samtidig har de syv webinarer været et vigtigt baggrundsmateriale for produktion af de syv kortfilm.

Slots- og Kulturstyrelsen har i samarbejde med produktionsselskabet udarbejdet spørgerammer i forbindelse med semistrukturerede interviews til filmene. Spørgerammerne anslægger særlig fokus på projekternes metode-

udvikling, proces og læring. Derudover blev det relevant at drøfte de aktuelle Covid-19 begrænsninger og deres indflydelse på hvert enkelt projekt. Ved hver film prioriteres deltagernes således, at både boligsociale aktører, kunst- og kulturaktører såvel som borgere, der på forskellige måder er tilknyttet projektet, i videst muligt omfang er repræsenteret.

- Covid-19 har forlænget produktionsprocesserne på grund af forsamlingsforbud, rejse-restriktioner og lokale udbrud
- Projekterne har udviklet sig og ændret karakter i den forlængede produktionsfase. Herunder har interne konflikter og uenigheder blandt projektaktørerne, udskiftning af projektledere, og nye partnerskabskonstruktioner bl.a. påvirket produktionen af kortfilm.

PROJEKTERNES BÆREDYGTIGHED

På baggrund af vidensdeling og erfaringsudvekslingsaktiviteter i relation til Slots- og Kulturstyrelsens udmøntning af puljen, sætter dette afsnit fokus på, hvordan de igangværende støttede projekter adresserer puljens krav om bæredygtighed.

De støttede projekters realiseringspotentialer bliver her belyst ud fra følgende fire bæredyg-

tighedsparametre: kultur, miljø, det sociale og økonomi. De fire perspektiver er integrerede og kan være svære at adskille, men de er samtidigt parametre, der sætter fokus på projekternes lokale forankring og relevans i forhold til puljens krav om at etablere kulturelle fællesskaber, der styrker beboerdemokrati og kulturelt medborgerskab for borgere i udsatte boligområder.

KULTUREL BÆREDYGTIGHED

Alle projekter er baseret på at udvikle bæredygtige kunst- og kulturfællesskaber. Med kunst, kultur og æstetisk praksis som omdrejningspunkt, praktiserer projekterne forskellige tilgange til stedsbestemte og situerede undersøgelser af potentialerne i mangfoldige fællesskaber. Det betyder, at kunstnerisk og kulturel kvalitet ikke er statisk, men derimod et situeret og stedsbestemt fænomen. Projekternes kunst og kulturaktiviteter virker som fælles platforme for samskabende processer mellem kunst- og kulturaktører, boligsociale aktører, kommunale aktører, erhvervsliv, civile aktører og forskningsinstitutioner.

Her er etableringen af 'Gellerup forsamlingshus og højskole' et eksempel på, hvordan nye kulturelle fællesskaber omkring forsamlingshustraditionen virker som redskab til udvikling af en ny højskole i Gellerup og bidrager til ønsket om varigt at løfte kulturlivet i Gellerup. Et andet eksempel er etableringen af kunstklubben, som del af projektet 'Usynlige stier' med deltagelse af borgere fra både almene boliger, andelsboliger samt ejerforeninger om kunstprojekter i boligområdet i Sigynsgadekvarteret i København. Etablering af 'Kulturskolen i Vollsmose' er et andet eksempel, sammen med 'KulturKarussel' i Finlandsparken, på projekter, der arbejder med at skabe faste nye kulturtilbud i boligområderne og dermed varigt på at udvikle kulturlivet i specifikke boligområder.

MILJØMÆSSIG BÆREDYGTIGHED

Angående miljømæssig bæredygtighed adresserer projekterne primært fysisk planlægning i boligområderne, men også i flere tilfælde egentlige klimaspørgsmål. På baggrund af helhedsplaner, bystrategiske indsatser og boligsociale politikker knyttet til igangværende omdannelser af udsatte boligområder, udforsker de støttede projekter, hvordan kunst, kultur og æstetisk praksis kan bidrage til bæredygtig udvikling. Projekterne bidrager til udvikling og gennemførelse af fysiske og infrastrukturelle forandringer, der skal gøre de udsatte boligområder mere varierede, "menneskevenlige" og inkluderende samt skabe bedre sammenhæng til de omkringliggende byer. Gennem projekternes metoder til samskabelse udvikler borgerne kompetencer og ressourcer for deltagelse i beboerdemokrati og dermed får de indflydelse på egne omgivelser.

En række projekter producerer viden, erfaring og kompetencer og leverer prototyper både til planlægning af nye fysiske løsninger og gennemførelsen af dem i praksis. Blandt de støttede projekter, der særligt har fokus på direkte fysisk planlægning er projektet 'Kys-

set' – mobilisering og forankring af kulturelt medborgerskab i krydsfeltet mellem lokale kunstneriske interventioner, fysiske udviklingsplaner og socialt mix af borgere" i Høje Taastrup, som udvikler fysiske prototyper, der skal forbinde forskellige boligområder og skabe tryghed og tillid, ved at forene socialantropologiske forskningskompetencer med konkrete samskabelsesprocesser. I projektet 'Vi fællesskaber vores by' inddrages unges kompetencer og erfaringer i det boligsociale arbejde med den fysiske planlægning. Ligesom projektet 'Al verdens kunst' i Randers går ud på at etablere en skulpturpark, der skal forbinde et udsat boligområde med den omgivende by med afsæt i FN's bæredygtighedsmål. Her har første del i projektet været at etablere insekthoteller, der skal sikre biodiversitet i området. 'Her hvor vi bor – Børn og unges stemme i lokal byudvikling i Nykøbings Grønne Hjørne' er ligeledes et projekt, der forener fysisk planlægning og et bæredygtigt klima. Mens projektet 'Gellerup forsamlingshus og højskole' har bæredygtighed som del af deres værdigrundlag.

SOCIAL BÆREDYGTIGHED

De boligsociale aktørers kendskab til boligområderne og deres beboere spiller en afgørende rolle for projekternes lokale forankring og dermed deres sociale bæredygtighed. Anerkendende relationsarbejde er afgørende for alle projekter og betyder, at projektaktørerne formår at inkludere både udsatte og ressourcestærke borgere. Alle projekterne demonstrerer, hvordan gensidig læring gennem samskabelse og metodeudvikling styrker fællesskabende og brobyggende aktiviteter på tværs af forskellige beboergrupper og boformer – både fra det almene, andelsboliger og ejerforeninger. Projekterne sætter et positivt fokus på, at de udsatte boligområder bebos af forskellige mennesker med visioner for lokale fællesskaber og hvordan inklusion af marginaliserede befolkningsgrupper i kunst- og kulturaktiviteter kan bidrage til social innovation og dermed få positiv indflydelse på demokratisk samfundsudvikling.

Projekternes arbejde med kunst- og kultur-fællesskaber, der styrker beboerdemokrati og kulturelt medborgerskab, supplerer indsatserne som de statslige og statsanerkendte kulturinstitutioner og folkeoplysning generelt leverer. Det er etableringen af 'Gellerup for-

samlingshus og højskole' et eksempel på, med deres forsamlingshusaktiviteter og etablering af ny højskole i Gellerups multikulturelle kontekst. Med 'Usynlige stier' i København N., 'Tekstil i Tingbjerg', 'Kysset' i Høje Taastrup, og 'Alverdens kunst' i Randers skaber projekterne brobygning mellem forskellige borgergrupper socialt, kulturelt og økonomisk samtidig med, at de styrker kulturelt medborgerskab og beboerdemokrati. Et andet eksempel er projektet 'Identitetsskabende kunst – når unges fortælling skaber social innovation' i Mjølnerparken, hvor der arbejdes konkret med det fysiske miljø gennem sensorisk teater. Rollemodeller og mesterlære er også blandt de strategier som projekter, f.eks. 'Usynlige stier' i Sigynsgade, anvender. Det samme gælder 'Kulturskolen i Vollsmose', 'Kulturkarrusel' i Finlandsparken, 'Kulturfrontløber i Sønderborg' og projektet 'Vi fællesskaber vores by', hvor unge inddrages og undervises i arkitektur og byplanlægning i samarbejde med boligsociale aktører. Projekterne genererer således nye potentialer og nye metoder i forhold til de boligsociale indsatser, der navigerer i en kompleks politisk, strategisk og byudviklingsmæssig kontekst.

ØKONOMISK BÆREDYGTIGHED

Den økonomiske bæredygtighed er kritisk for projekternes robusthed. Flere af de støttede projekter bidrager til, at kulturinstitutioner kan udvikle nye forretningsmodeller og på den måde bedre reflektere befolkningssammensætningen i Danmark i deres virke. Det sker bl.a. gennem etableringen af selvejende institutioner. Desuden giver projekternes metodeudviklingsperspektiv nye muligheder for organisering og udvikling, som i flere tilfælde allerede har ført til nye progressive knopskydninger af projekterne finansieret af private fonde.

Med projektet 'Gellerup forsamlingshus og højskole' er der etableret en stærk bestyrelse, som arbejder på at oprette en selvejende institution. Mens 'Usynlige stier' er baseret på partnerskab med Copenhagen Contemporary, der blandt andet arbejder med inklusion af nye borgergrupper, herunder ansættelse af unge i lommepengejobs. 'Vi fællesskaber vores by' har modtaget yderligere økonomiske

fondsstøtte fra Filantropipuljen, ligesom projektet 'Kysset' i Høje Taastrup har genereret et nyt projekt med titlen: 'Imagining Tomorrow', der bygger på bæredygtig udvikling af Taastrupgaard gennem samskabende projekter mellem lokale borgere og kunstnere og arkitekter i residence programmer i området.

Flere projekter har fokus på økonomisk bæredygtige organiseringer, der bygger på etablering af foreninger og frivilligt arbejde, blandt andet i relation til kunstklubber og bestyrelser. Ligesom projekterne bygger på kommunalt engagement i etablering af kulturaktiviteter faciliteret af lokale unge rollemodeller. Det er projektet 'Kulturkarrusel' i Vejle et eksempel på. Her uddanner unge piger fra lokalområdet sig og etablerer deres egen forening. Et andet eksempel er projektet 'Tekstil i Tingbjerg', der engagerer og tilbyder kompetenceudvikling for lokale kvinder til tekstil-undervisning gennem AOF.

LITTERATUR

- Braae, Ellen, Tom Nielsen og Deane Simpson (2020): Fem grunde til, at ghettoloven ikke er løsningen på at skabe en blandet by. Information 14. november 2020
- Butler, Judith (2020(2015)): På vej mod en performativ forsamlings teori, oversat fra Notes Toward a Performative Theory of Assembly af Beate Terletskaia. Det kongelige Danske kunstakademi, Skolen for visuel kunst, København 2020.
- Delica, K. N. (2017). Louise Glerup Aner & Birgitte Mazanti (red.): Socialt arbejde i udsatte boligområder. København, Hans Reitzels forlag 2017. Dansk Sociologi, 28(3), 108-110.
- Kjeldsen, Lasse; Nana Øland Frederiksen og Rikke Borg Sundstrup (2019): BOLIGSOCIALT ARBEJDE UNDER OMDANNELSE – Hvordan det boligsociale arbejde kan understøtte bystrategiske omdannelser i udsatte boligområder. Center for Boligsocial Udvikling.
- Kunst, Bojana (2021): Feministisk omsorgspolitik og nærheden mellem kunst og liv, oversat fra engelsk af Solveig Daugaard efter *Feminist politics of care and the proximity between art and life*. Forord Cecilie Ullerup Schmidt. Kunsten som Forum, Københavns Universitet. Billedskolernes Forlag, Det Kongelige Danske Kunstakademi.
- Nussbaum, Martha C. (2021(2011)): At skabe kapabiliteter – hen mod et retfærdigt samfund. Oversat fra amerikansk efter: *Creating Capabilities. The Human Development Approach*. af Karen Dinesen. Forlaget Mindspace.
- Kunst som løftestang – Inspiration til udvikling i udsatte by- og boligområder. Kunst styrelsen 2019
- https://issuu.com/kunststyrelsen/docs/kunstsomloeftestang_statenskunstfond_2019
- Pedersen, Bjarke Windal (2020): Sociolog: Ghettoloven virker ikke. Amnesty nr. 4. 2020
- Raunig, Gerald. "Instituent Practice: Fleeing, Instituting, Transforming." In Raunig, Gerald & Ray, Gene, *Art and Contemporary Critical Practice: Reinventing Institutional Critique*, Mayfly 2009

BILAG

HVORDAN DEFINERES ET UDSAT BOLIGOMRÅDE

Liste over udsatte boligområder pr. 1. december 2020

I henhold til almenboliglovens § 61 a, offentliggør boligministeren hvert år den 1. december en liste over udsatte boligområder.

Listen over udsatte boligområder omfatter almene boligområder med mindst 1.000 beboere, hvor mindst to af følgende fire kriterier er opfyldt:

1. Andelen af beboere i alderen 18-64 år, der er uden tilknytning til arbejdsmarked eller uddannelse, overstiger 40 pct. opgjort som gennem-snittet over de seneste 2 år.
2. Andelen af beboere dømt for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer udgør mindst 3 gange landsgennemsnittet opgjort som gennemsnit over de seneste 2 år.
3. Andelen af beboere i alderen 30-59 år, der alene har en grundskoleuddannelse, overstiger 60 pct.
4. Den gennemsnitlige bruttoindkomst for skattepligtige i alderen 15-64 år i området (eksklusive uddannelsessøgende) udgør mindre end 55 pct. af den gennemsnitlige bruttoindkomst for samme gruppe i regionen.

På listen pr. 1. december 2020 er der 25 udsatte boligområder, mod 40 på sidste års liste. Der er 1 nyt område på listen og 16 områder, som udgår i 2020 i forhold til 2019.

De 16 boligområder udgår af listen over udsatte boligområder, da flere er kommet i arbejde, og andelen af dømte er faldet i forhold til landsgennemsnittet herudover har flere nu en uddannelse over grundskoleniveau.⁹

⁹ <https://www.trm.dk/media/5004/udsatte-boligomraader-2020ny.pdf> 09.02.2021

BILAG

DET RÅDGIVENDE UDVALG FOR PULJE TIL KUNST OG KULTUR I UDSATTE BOLIGOMRÅDER

Kunst og kultur og æstetisk praksis

Annette Skov, Formidlingschef Copenhagen Contemporary (medlem fra 2020)

Eva Tind, Arkitekt og forfatter, multikunstner (medlem fra 2020)

Frederikke Hansen, Kurator, documenta 2022: Universes in universe (medlem fra 2020)

Shadi Angelina Bazeghi, forfatter og oversætter (medlem fra 2019)

Demokrati og medborgerskab

Deniz Atan, Foreningsudvikling, DUF, Dansk Ungdoms Fællesråd (medlem fra 2020)

Natasha Al-Hariri, direktør for Dansk Flygtningehjælps Ungdom (medlem fra 2019)

Peter Bjerregaard, programchef, Danmarks Tekniske Museum (medlem fra 2019)

Sarah Smed, Historiker og formidlingschef, Danmarks Forsorgsmuseum

Boligsociale kompetencer

Diana Nuridova, fuldmægtig, Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen (medlem fra 2019)

Ellen Braae, Professor, Arkitektur og landskab. Projektleder Public Space in European Social Housing, Københavns Universitet (medlem fra 2020)

Jane Østgaard Sørensen, kommunikationsmedarbejder, BL- Danmarks Almene Boliger (medlem fra 2019)

Pia Katballe Sørensen, Contract & Development Manager, Integration og Byudvikling, Aarhus Kommune (medlem fra 2019)

Ida Bruun Emilie Stigaard Bruhn, fuldmægtig, Center for Udsatte voksne, Socialstyrelsen (medlem t.o.m 2020)

Repræsentanter fra Slots og Kulturstyrelsen

Amalie Søgaard Aarup Iversen, studentermedhjælper, Museer og Folkeoplysning

Ida Brændholt Lundgaard, specialkonsulent, Museer og Folkeoplysning

Lotte Bjerre Kristoffersen, teamleder, Museer og Folkeoplysning

BILAG WEBINAR-EVALUERINGER

Usynlige Stier
KulturKarrusel
Kulturskolen i Vollsmose
Vi fællesskaber vores by

TITEL PÅ PROJEKT: USYNLIGE STIER

Hvor og hvordan fandt jeres webinar sted?

I kunstværkstedet, som er placeret i et kælderlokale i boligområdet, hvor den boligsociale indsats ligger. Her viste to beboere rundt i værkstedet, så mødedeltagerne kunne få et lille indblik i flere af de kreative processer som var i gang.

Hvem repræsenterede jeres projekt og hvorfor?

Det gjorde Nawal Huraibi og Sumaya Un-Un, som er 2 beboere, som er meget aktive i kunstværkstedet. Derudover deltog Annette Skov fra Copenhagen Contemporary og Gina Zacharias fra den boligsociale helhedsplan Sigynsgade – VORES KVARTER.

Det var vigtigt for os, at beboerne præsenterede værkstedet og med deres egen stemme fortalte, hvad de har fået ud af at være med i projektet. Copenhagen Contemporary og den boligsociale helhedsplan repræsenterede den kunstneriske og sociale del, hvis tætte samarbejde er vigtigt for at kunne få projektet til at lykkes.

Hvilke positive og negative konsekvenser har Covid-19 pandemien haft for jeres webinar?

Vi tolker spørgsmålet som oplæg til en vurdering af fordele og ulemper ved at afholde webinar. På den positive side, så gav den trygge atmosfære anledning til at især en beboer godt ville deltage. Det blev en mere

åben dialog, hvor beboere sammen med fagprofessionelle fik udforsket deres hidtidige udbytte af at deltage i projektet. Derudover fik man som deltager også en fornemmelse af værkstedet som en inspirerende ramme. På den negative front, så var det en kunstig situation for deltagere at tale ud i luften, og ikke kunne fornemme rummet. Desværre blev kvaliteten af videoen hæmmet af en langsom internetforbindelse. Endeligt ærgrer det os, at man ikke kunne indgå i uformel dialog med andre fagprofessionelle og beboere, som det ville være tilfældet ved et åbent seminar, hvor man kan netværke.

Hvad lagde I vægt på i jeres webinar?

At beboerne havde mulighed for at fortælle om deres deltagelse i projektet og deres oplevelse af at være en del af et kunstværksted og være i "mesterlære" hos en kunstner.

At det tætte samarbejde er en vigtig del i en samskabelsesproces og hver især har en vigtig rolle for at få det til at fungere.

At der er mange samarbejdspartnere i dette Usynlige Stier og det helt unikke samarbejde mellem tre forskellige boligformer: to almene boligforeninger, en ejer og en andelsforening – og udfordringen ved netop at få de mange forskellige interesser i dette projekt til at mødes.

At kunsten kan være med til at skabe fællesskab på tværs af alder, køn, etnicitet, mm. og boligformer.

Hvad har webinarbet betydet for jeres arbejde med samskabelse og selvorganiserede processer?

I og med at webinarbet har været af begrænset omfang og projektet har været præget af flere opgaver, der var mere presserende har vi haft meget fokus på fremdrift i projektet. Dog vil vi nævne at spørgsmål til indholdet af begre-

bet radikal samskabelse har givet anledning til kontinuerlig dialog imellem deltagere i organisationen af projektet. Det har medført at man i metodegruppen er blevet nysgerrig på at opnå en fælles forståelse af radikal samskabelse og involvering af beboere i samskabelse omkring fx udvælgelse af kunstnere via kunstklubben. Det har også sat spørgsmålstegn ved grænser for samskabelse i projektet.

Hvad betyder webinarret for medtodeudvikling af jeres projekt?

I sig selv har webinarret ikke haft den store indflydelse på metodeudvikling. Andre udfordringer i projektet har medført større ændringer i projektets organisering. Dog er det værd at bemærke at vi på samme tidspunkt som webinarret har indført en kunstklub for beboere, som vi løbende udvikler på og håber vil komme op i omdrejninger snarest muligt.

Hvordan har I oplevet at holde webinar om jeres projekt?

I helhedsplanen blev der brugt mange ressourcer på at gøre deltagerne trygge ved at deltage i webinarret, og desuden blev der brugt en del energi på at få dem til at føle sig tryk på trods af sproglige udfordringer. Timingen af webinarret var bedre end i august, men stadigvæk var det tidligt i projektperioden ift. at få et indtryk af beboeres udbytte af deltagelse i projektet. Ikke mindst da aktiviteter har været få pga. Corona.

Hvilke webinarer har I deltaget i om andre projekter der har modtaget støtte fra puljen?

‘Kysset’ i Høje Taastrup og ‘Kulturskolen’ i Vollsmose. Tidspunktet for webinarerne har gjort det ret vanskeligt at deltage for medarbejdere i Helhedsplanen, da det ofte er i dette tidspunkt de bruger tid sammen med beboere.

Hvordan har de andre webinarer haft relevans for jeres projekt?

‘Kysset’ i Høje Taastrup har konstruktioner, der minder om tilgangen til samskabelse ved at involvere beboere i et kunstprojekt og boksers med nogle af de samme udfordringer hvad angår rekruttering af kunstnere som passer til dette setup.

Hvordan har jeres deltagelse i webinarer om andre projekter inspireret metodeudvikling af jeres projekt?

Indtil videre har det ikke givet anledning til metodeudvikling. Dog har vi efterfølgende haft besøg af Nivågaard, som deltog i webinarret og selv er i gang med et projekt. Den nysgerrighed som ansføres af webinarret vil være nemmere at få omsat til handling, hvis vi havde mødt folk til et fysisk seminar.

TITEL PÅ PROJEKT: KULTURKARRUSEL

Hvor og hvordan fandt jeres webinar sted?

- Webinarret fandt sted ved Nørremarkshallens kantine, hvilket også er Kulturkarrusellens “base”, og hvor vi indtil videre har afholdt vores kreative forløb og bestyrelsesmøder. Derfor var det oplagt, at webinarret skulle finde sted her.
- Det foregik således, at vi var 4 der repræsenterede projektet, og 2 fra Kulturstyrelsen tilstede. Vi sad ved et bord alle 4, og i baggrunden var der sat billeder, citater, noget af det børnene havde lavet m.m op, for bl.a. at give et billede og indtryk af hvem og hvad Kulturkarrusel er.

Hvem repræsenterede jeres projekt og hvorfor?

- Maria Winther, som er projektleder, var bl.a. med for at repræsenterer projektet som helhed og de praktiske ting der følger med.

- Hela, som er en ung ansat i projektet og medlem af Den Unge Bestyrelse, da hun bl.a. repræsenterer de unge i bestyrelsen, der er med til at køre projektet og er en del af det. Hun har været med aktivt til stort set alle forløb, og har dermed fået et godt kendskab og kontakt til de lokale børn der deltager i aktiviteterne og forløbene. Hun kunne derfor fortælle meget mere om deres oplevelser og hendes egne erfaringer med dem. Samt fortælle om samarbejdet mellem projektleder og hendes rolle som bindeled mellem de lokale og kommunen.
- Zahra, tidligere medlem af bestyrelsen, var med til opstarten af projektet. Hun har stor erfaring i at arbejde med børn i området og har stor kendskab til lokalområdet, da hun er en del af Tjansen (et lommepegeprojekt).
- Danni Frank, ansat i Helhedsplanen,

Hvilke positive og negative konsekvenser har Covid-19 pandemien haft for jeres webinar?

- Corona har helt klart haft den negative konsekvens, at hele Den Unge Bestyrelse ikke har kunnet være med til at repræsentere projektet.
- Det var positivt at det blev et online webinar, så flere kunne deltage fra alle dele af Danmark.
- Det var positivt at have Ida og Amalie til stede, så vi kunne snakke til dem og ikke bare ind i en kameralinse.

Hvad lagde I vægt på i jeres webinar?

- Vi lagde særlig vægt på de lokale unges inddragelse i projektet, og hvad de havde at byde på til projektet. Derudover lagde vi vægt på, hvilke udfordringer vi har mødt og hvad vi har lært indtil videre samt fremtidige planer som bl.a. Kulturdans, som Den Unge Bestyrelse selv har været med til at finde på.

Hvad har webinarret betydet for jeres arbejde med samskabelse og selvorganiserede processer?

- Webinarret har givet Den Unge Bestyrelse en følelse af at blive hørt og få anerkendelse for deres frivillige arbejde.
- Webinarret har også givet en forståelse for at arbejdet med samskabelse på tværs af borgere og offentlige aktører kan noget helt særligt hvis man lytter til hinanden, selv om det kan være svært.

Hvad betyder webinarret for metodeudvikling af jeres projekt?

- At vi fremover vil kigge mere ud af og sparre med de andre projekter i puljen. Dele ud af erfaringer og udfordringer.

Hvordan har I oplevet at holde webinar om jeres projekt?

- Det var helt klart en fed oplevelse, og man er selvfølgelig stolte af (Hela og Zahra), at man kan inspirer andre "voksne" med vores erfaringer og viden, når man selv er 2 unge piger der går på gymnasiet.
- Det var også en lærerig oplevelse, da man lærte at formidle sig virtuelt, og uden et rigtigt publikum.
- Det har været givende at kunne sparre og udveksle erfaringer med andre i lignende projekter.
- Webinarret gav os en god mulighed for at stoppe op og reflektere over vores eget projekt og hvad vi har opnået indtil videre.

Hvilke webinarer har I deltaget i om andre projekter der har modtaget støtte fra puljen?

- Alle dem vi har haft mulighed for at deltage i:
- Kysset.
- Kulturskolen i Vollsmose.
- Vi fællesskaber vores by.
- Gellerup Højskole og forsamlingshus.
- Usynlige stier.

Hvordan har de andre webinarer haft relevans for jeres projekt?

- Vi er blevet inspireret og har fundet sparringspartnere. Især Kulturskolen i Vollsmose.
- For Den Unge Bestyrelse har det gavnet at se og høre andre unge være engageret i lignende projekter. Det har givet de unge et kæmpe boost og selvtillid.
- Det har gavnet os at kunne drøfte udfordringer med andre projekter i samme båd.

Hvordan har jeres deltagelse i webinarer om andre projekter inspireret metodeudvikling af jeres projekt?

- Det har inspireret os at se hvordan andre projekter samarbejder med forskellige lokale institutioner. Især lokal skole/borgere og kommune samarbejde har inspireret os til at tænke i samme/lignende metode.

TITEL PÅ PROJEKT: KULTURSKOLEN I VOLLSMOSE

Hvor og hvordan fandt jeres webinar sted?

Vores webinar blev afholdt torsdag den 4. marts 2021. Da Vollsmose kort forinden var blevet ramt af et omfattende smitteudbrud, var det desværre ikke muligt at projektdeltagerne kunne mødes fysisk, hvorfor alle sad hjemme og deltog derfra.

Hvem repræsenterede jeres projekt og hvorfor?

Programmet for webinarer var følgende:

- Boligområdet Vollsmose** – v. Katrine Hallgren Frederiksen, Bydelskonsulent, Boligsocialt Hus
- Projektet Kulturskolen i Vollsmose** – v. Christina Mark Lassen, Projektleder Kulturskolen i Vollsmose, Odense Musikskole
- Kunst i øjenhøjde – v. Kristine Bjørg Markussen, Musikunderviser og tovholder på "Kulturklubben", Odense Musikskole
- Interview: Barn og ung i Vollsmose – m. Amina Keynan og Vinh Quang Nguye, Tutorer i Kulturklubben

Katrine Frederiksen fra Boligsocialt Hus gav en kort indflyvning til boligområdet. Katrine er en uundværlig part i projektet med sit indgående kendskab til beboere (enkeltpersoner eller organiserede foreninger), der er aktive i området – og vores kobling til civilsamfundet går derfor ofte igennem Katrine.

Katrine sidder samtidigt tæt på det arbejde som foregår omkring omdannelsen af Vollsmose.

Jeg gav som projektleder en overordnet intro til projektet med fokus på organisering, overordnet tidsramme og de aktiviteter, som vi har søgt til, de aktiviteter, som Musikskolen

allerede har i gang i området, og de potentielle aktiviteter, som vi håber også kan blive en del af Kulturskolen på kortere eller længere sigt.

Kristine B. Markussen lavede som den kunstfaglige tovholder i projektet et oplæg med fokus på det at arbejde med kunstnerisk udfoldelse sammen med børn.

Og sidst lavede Kristine nogle små interview med vores to nyansatte studentermedhjælpere/tutorer i "Kulturklubben", om deres forhold til at udtrykke sig kunstnerisk og deres kendskab til at være barn/ung i Vollsmose.

På denne måde synes vi, at vi kom godt omkring projektet fra forskellige vinkler, der gerne skulle inspirere webinardelegerne om de så var projektledere, kunstnere eller beboere.

Hvilke positive og negative konsekvenser har Covid-19 pandemien haft for jeres webinar?

Vi ville gerne have vist den lokation, hvor vi skal starte vores første aktivitet "Kulturklubben", men dette var ikke muligt, da skolerne i Vollsmose var lukket.

Til gengæld har det, at vi skulle holde et webinar og en samtale/dialog uden at være sammen fysisk, nok givet anledning til en del flere overvejelser, der efter min overbevisning resulterede i et mere stramt tilrettelagt program/oplæg, hvilket måske har være givtigt for tilhørerne.

Det var dog en smule svært at skulle fortælle om et projekt, som var så meget i sin spæde opstart – som jeg også gjorde opmærksom på i vores samtaler før webinarret. Men I var gode til at gøre os rolige omkring, at vi skulle tale ud fra der, hvor vi var i processen.

Hvad lagde I vægt på i jeres webinar?

Vi forsøgte at favne forskellige vinkler på projektet – hvilket jeres oplæg fint havde rammesat i forhold til en boligsocial aktør, en kunstner og beboere.

Og vi forsøgte at begrænse vores oplæg, så der var tid til spørgsmål og dialog med deltagerne efterfølgende. Det synes jeg fungerede godt.

Hvad har webinarret betydet for jeres arbejdede med samskabelse og selvorganiserede processer?

Jeg ved ikke om selve vores webinar har betydet noget for samskabelse og selvorganiserede processer. Måske at vi blev overbevist om, at de unge, som vi havde ansat i selv samme uge, var yderst kvalificerede og at vi derfor med trykthed og tillid allerede giver og kommer til at give dem et stort selvansvar for opgaver i forbindelse med opstart af Kulturklubben og delaktiviteter i selve klubben.

Hvad betyder webinarret for metodeudvikling af jeres projekt?

Jeg tror, at webinarret har skærpet mit fokus på, at formidling omkring vores projekt (som f.eks. et webinar – eller en opdateret hjemmeside) kan styrke muligheden for at finde nye potentielle samarbejdspartnere.

Hvordan har I oplevet at holde webinar om jeres projekt?

Det var et ret stort forberedelsesarbejde. Men helt utroligt rart at mærke den interesse, der var for webinarret og projektet. Og de tanker og snakke, som vi kom igennem under forberedelse var gode til at styrke vores fælles forståelse af projektet.

Hvilke webinarer har I deltaget i om andre projekter der har modtaget støtte fra puljen?

Jeg har deltaget i alle tre i efteråret + de tre øvrige her i foråret. Kristine og de to unge tutorer har efterfølgende set webinarret omkring Kulturkarrusel, som minder en del i konstruktionen omkring vores.

Hvordan har de andre webinarer haft relevans for jeres projekt?

Det har været meget relevant at se de andre webinarer. Det har været – og er stadig – til inspiration i forhold til både organisering af projekter og borgerinddragelse/samskabelse. Og jeg forventer, at jeg indimellem vil vende tilbage til noter fra webinarerne – og evt. kontakte de andre projektledere i det fremtidige arbejde. Helt konkret arbejder vi på at opsætte et møde mellem Ungebestyrelsen i Kulturkarrusel og vores unge tutorer – det bliver nok i juni, når vi selv har nået at gøre os lidt flere erfaringer.

Hvordan har jeres deltagelse i webinarer om andre projekter inspireret metodeudvikling af jeres projekt?

Særligt Kulturkarrusellen har inspireret os til tidligt at engagere nogle unge med lokal-kendskab. Vi kan se, at det for Kulturkarrusellen var afgørende for at skabe forankring i området og rekruttere unge til deres aktiviteter og skabe forældre-tryghed/opbakning. Og vi forventer, at vores unge tutorer får samme betydning for vores opstart af Kulturklubben.

TITEL PÅ PROJEKT: VI FÆLLESSKABER VORES BY

Hvor og hvordan fandt jeres webinar sted?

Vi Fællesskaber Vores By (Gellerup) webinarret fandt sted d. 25 marts, på Galleri Andromeda 8220.

Hvem repræsenterede jeres projekt og hvorfor?

- Projektleder Aysha Amin, fra Galleri Andromeda
- Projektleder Alexander Muchenberger, fra CAFx Aarhus Architecture Festival
- Projektleder Pernille Marie Bärnheim, fra Copenhagen Architecture Festival
- Samarbejdspartner Jens Hyldegaard, fra Maker Space

Vi samlede projektlederne for projektet og en lokal samarbejdspartner. Pga covid-19 valgte vi ikke at have de unge deltager fra lokalområdet med til webinarret, for at bevare tilliden til den sårbare og følsomme proces.

Hvilke positive og negative konsekvenser har Covid-19 pandemien haft for jeres webinar?

Positiv: dato blev rykket, og vi fik mulighed for at mødes med de unge flere gange, og tænke over hvordan projektet bedst muligt kan styrke dets metoder, trods covid-19 restriktionerne.

Hvad lagde I vægt på i jeres webinar?

En åben samtale ud fra spørgsmålene + vise og snakke ud fra videoen vi fik lavet med de to unge deltagere. Vi ville gerne i dialog bedst muligt med "seerne". Det var lidt svært at høre nogle spørgsmål pga. signal og afstand. Men umiddelbart virkede det fint.

Hvad har webinaret betydet for jeres arbejde med samskabelse og selvorganiserede processer?**Hvad betyder webinaret for metodeudvikling af jeres projekt?****Hvordan har I oplevet at holde webinar om jeres projekt?**

Positivt. Der var nogle gode spørgsmål og kommentarer fra deltagerne, som fik gang i en masse tanker i rummet, selv efter webinarret. Det var også interessant at høre holdet italesætte projektet over for andre “udenfor”. Det var en god øvelse at starte ud med. Ville ønske vi kunne snakke mere frit sammen med deltagerne, da det kan være lidt svært at “kun” svare på spørgsmål.

Hvilke webinarer har I deltaget i om andre projekter der har modtaget støtte fra puljen?

Kysset og Højskolen/Forsamlingshuset i Gellerup

Hvordan har de andre webinarer haft relevans for jeres projekt?

Umiddelbart, var det interessant at se hvordan de andre projekter tænker sig ind i “udsatte boligområder” og høre om deres tanker, ambitioner og metoder. Det var relevant at se for at kunne reflektere over hvordan vi udføre vores initiativ.

Hvordan har jeres deltagelse i webinarer om andre projekter inspireret metodeudvikling af jeres projekt?

De bekræftede vores tanker om, hvordan man bygger et nært, relevant og autentisk forhold til lokalområdet, før man starter et nyt projekt, især som udefra kommende afsender på projekter. Eller i hvert fald, hvorfor det er vigtigt at gøre sig de tanker om hvordan man udvikler metoder, hvorfor, for hvem mm.

BILAG PROGRAM FOR CAMP I TINGBJERG, 2019

Formålet med campen er at styrke netværk, partnerskaber og projektmodning, med henblik på at kvalificere ansøgninger til Slots- og Kulturstyrelsens pulje til 'Kultur i udsatte boligområder'. Det er gratis at deltage i campen.

PROGRAM

Kl. 10:30 Ankomst og forfriskning

Kl. 11:00 Velkomst og morgensang

Moderator Abdel Aziz Mahmoud, journalist og forfatter.

Morgensang ved Niels Græsholm, musikskolekonsulent, Slots- og Kulturstyrelsen.

Kl. 11:15 Velkommen til Frivilligcenter EnergiCenter Voldparken

Mads Kolte-Olsen, bestyrelsesmedlem

Kl. 11:30 Intensionerne med 'Kultur i udsatte boligområder'

Mette Bock, kulturminister

Kl. 11:45 Præsentationsrunde ved bordene

Kl. 12:00 Kultur i udsatte byområder

Jan Lindboe, kulturchef i Københavns Kommune

Inspirationsoplæg med afsæt i Københavns Kommunes arbejde med kultur og byudvikling i Københavns udsatte boligområder. Oplægget efterfølges af drøftelse og projektarbejde om partnerskaber og sociale samt kulturelle ressourcer i udsatte byområder.

Kl. 13:00 Walk and talk-frokost til Tingbjerg Bibliotek\Kulturhus

Mikkel Hellden-Hegelund, biblioteksleder vil fortælle om brugerinddragelse i det nyåbnede bibliotek og kulturhus, som er Tingbjergs nye samlingssted og ramme om en række beboeraktiviteter og fællesskaber.

Kl. 14:15 Nye samtaler – højskole version 3.0 i Gellerup

Ole Kamp, konsulent og tidl. højskoleforstander og Pia Katballe Sørensen, projektleder Aarhus Kommune

Inspirationsoplæg med afsæt i arbejdet med at udvikle en ny højskolemodel i Gellerup. En model der skal bygge på mangfoldighed, bæredygtighed, åndsfrihed og dannelse. Oplægget efterfølges af drøftelse og projektarbejde om at starte nye samtaler og fællesskaber gennem kultur.

Kl. 15:15 Kaffe og kage

Kl. 15:30 Kulturel og demokratisk deltagelse

Claudia El-Hage, community organiser, Medborgerne og Garbi Schmidt, professor i kultur og sprogødestudier ved Roskilde Universitet

Inspirationsoplæg med afsæt i foreningen Medborgernes aktuelle arbejde på Nørrebro med at give magten tilbage til civilsamfundet og Garbi Schmidts forskning om indvandring. Oplægget efterfølges af drøftelse og projektarbejde om medborgereskab.

Kl. 16:30 Kulturel samskabelse

Ann-Dorte Christensen, professor i sociologi ved Aalborg Universitet, og Marit Benthe Norheim, billedkunstner

Inspirationsoplæg med afsæt i Ann-Dorte Christensen og Marit Benthe Norheims projekt 'Skibet er ladet med minder – fortællinger om kvindeliv på tværs af grænser', som er baseret på samarbejde om det sejlene skulpturprojekt 'Life-boats'. Oplægget efterfølges af drøftelse og projektarbejde om kulturel samskabelse og deltagelse.

Kl. 17:30 Folkekøkken og netværk

Denne rapport identificerer Slots- og Kulturstyrelsens erfaringer og læringspointer med udmøntning af puljen til kunst og kultur i udsatte boligområder. Med et særligt fokus på proces, omfatter evalueringen alle aktiviteter gennemført i perioden fra marts 2019 til og med oktober 2021. Samtidig undersøger evalueringen, hvordan de støttede projekter realiseres gennem fokus på praksis, læring og metodeudvikling.

